

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

Panorama

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

SRPEN 1987 \$1.90

8

TO BYL ZASE MĚSÍC ČERVENEC

1. 7. - Austrálie vyveze do Velké Británie 28 milionů kondomů: koště na AIDS...? Nicméně problematické, neboť podle zprávy z USA může být virus přenášen moskyty...

2. 7. - U Mysu York v žaludku 3,3 m dlouhého krokodýla nalezeny zbytky lidské noby... K. Kinnas, 67, dopravený nedávno /čs. letadlem/ jako údajný válečný zločinec z USA do SSSR, umírá v sov. vězení: prý přirozenou smrtí...

3. 7. - P. Fenech, bratr boxerského šampióna, odsouzen v Sydney na doživotí za vraždu chlapce, kterého předtím nutil k pohlavnímu styku... Osmnáct mrtvol černých pasažérů objeveno v železničním vagónu po příjezdu do USA z Mexika: drsná cesta do ráje...

4. 7. - Pasažéři výletní lodě u Townsville, zachvácené požárem, se zachraňují skoky do moře: naštěstí žraloci měli zrovna politickou pětiminutovku... Bývalý šéf lyonského gestapa Barbie inkasuje doživotí u francouzského soudu: kde jsi, kde jsi guilotino...

5. 7. - T. Waite, naivní vyslanec stejně naivní anglikánské církve, údajně umírá po svém únosu v Libanonu... Konflikt hlasů srdce: "náš" Cash poráží "našeho" Lendlu ve finále Wimbledonu...

6. 7. - Z Anglie názor, že nemocné srdce lze posílit svalem z nohy: jenže sval z nohy rezignuje na několik hodinách, zatímco srdce maká bez oddechu...

7. 7. - Air France žádá o povolení tří letů Concorde do Austrálie: Brisbane, Cairns, Sydney... R. Whitley, 41, vrah, před popravou v USA žádá, aby exekuci na el. křesle přenášela televize: marně...

8. 7. - Zlatá horečka pokračuje: Austrálie prý záhy bude objemem těžby v patách Jižní Africe... Amer. policie bezradná nad člověkem, který musí pít lidskou krev, aby nahradil špatnou funkci vlastních jater: pak nevěte na upíry...

9. 7. - Jugoslávské velvyslanectví v Canbře odmítá komentovat obvinění, že jugoslávští agenti špiclují uprostřed krajanů: australská prostoto, ještě se ptají... V USA zjištěno, že poblíž vysokého napětí elektřiny se zvyšuje výskyt rakoviny u dětí...

10. 7. - Zveřejněno, že laboristický min. předseda Curtin za války žádal SSSR o vojenskou intervenci: teprve po Stalinově odmítnutí objevil Ameriku... Impozantní vystoupení pplk. Northa před komisí amerického Kongresu: ejhle - chlap...

11. 7. - Kdo to vyhrál volby v Austrálii...? Sov. deník Izvestija přiznává, že policie likviduje nepohodlné lidi umístěním v blázinci s vymyšlenou diagnózou...

12. 7. - Po výbuchu odporu ze všech stran vláda NSW se kvapně distancuje od návrhu zákona, podle něhož by pohlavní styk mezi dětmi měl být posuzován shovívavě: všiml si někdo, že podobný zákon už ve Victorii platí...? Býv. mistr světa ve wrestlingu zachraňuje životy pasažérů rumunského letadla, když svaly udrží dveře, které se otevířely za letu: letěl s Rumuny už dřív, vysvětluje, tedy ví, že člověk musí být připraven.

13. 7. - List Sovetskaja Rossija se zmiňuje o dopisech čtenářů, kteří se ptají, proč r. 1918 byla bolševiky povražděna carská rodina včetně dětí: prý co bylo, bylo - stalo se...

14. 7. - Tohoto dne se na celé zeměkouli nestala ani jedna zajímavá věc, samé pitomosti...

15. 7. - Manažer austral. důlní společnosti obviňuje odbory z budování mocenských struktur obdobných Musso-

liniho Itálii... Všichni účastníci OH v Seulu - atleti i turisté - budou muset předložit negativní výsledek testu na AIDS: jestli ovšem někdo, kdo nebude mít AIDS, ještě zbude...

16. 7. - P. Cash, vítěz Wimbledonu, dostává klíče od bran Melbourne navzdory tomu, že Melbourne nemá žádné brány: aspoň bez obav, co když je ztratí... Zjištěno, že ruce býv. argentinského prezidenta Perona uřízly neznámí pachatelé v hrobce někdy minulý měsíc...

17. 7. - Prohrál volby, nicméně není z čeho vybírat: J. Howard potvrzen ve funkci vůdce liberální strany... Francie přerušuje diplomatické styky s Íránem...

18. 7. - Vláda Queenslandu neúspěšná s návrhem zákona, tvrdě trestajícího lesbickou lásku: zákon je zákon, ale jak to dokazovat...

19. 7. - Smrtelně jedovatá chobotnice "blue-ringed octopus" /viz Panoráma 1/1987/ usmrcuje v záp. Austrálii 21letého turistu z Dánska...

20. 7. - Nositeli viru AIDS je 25,000 - 50,000 Australanů, z nichž 15,000 během pěti let onemocní nejtěžšími příznaky... Austrálie se nechala navštívit do leteckého bojkotu Jižní Afriky tzv. frontovými státy, které se nyní od této myšlenky distancují: hahaha...

21. 7. - Opozice ve Victorii prosazuje dodatek k vládnímu návrhu zákona, aby rozhodující slovo při povolování nevěstinců měly místní samosprávy: kdo by chtěl mít bordel vedle v domě /stačí, co je doma/...

22. 7. - Před volbami sliby o "zmenšení" vlády: po volbách zvýšení počtu ministrů z 27 na 30... Největším profíkem v psaní na stroji je naprostý amatér: mistr světa dentista z Indie...

23. 7. - Rozpačitě zděšení v Canbře po zjištění, že sovětský tzv. míroví podmořští badatelé přistáli u pobřeží relativně blízko supertajné základny pro komunikaci s ponorkami: šli na mušličky, jistěže... Protokol zakazuje královské rodině reagovat na noviny - zvanění: princezna Di přesto veřejně prohlašuje, že není alkoholik...

24. 7. - Austral. vývoz uhlí, nespolehlivý kvůli častým stávkám, ztrácí kontrakt za \$ 5 milionů do Japonska: však to někdo zaplatí... 43letý stavitel se v Londýně mění ve vlkodlaka a s vrčením napadá policisty...

25. 7. - Komunistka P. Clancy, pyšníci se titulem "nejoblíbenější Australan v Moskvě", umírá na cestě z Mongolska... Amer. ministr obchodu M. Baldrige smrtelně zraněn při rodeu: chtěl umřít jako kovboj...

26. 7. - Jackaroos, australští honáci, údajně ve vnitrozemí trestání bičováním: vláda nařizuje vyšetřování... Vlna veder - 45 st. C ve dne, 30 st. C v noci - usmrcuje kolem tisícovky lidí v jižní Evropě: tak vypadá léto v Austrálii...

27. 7. - NSW uvažuje o elektronické kontrole poslušnosti vězňů, propuštěných podmíněně: automatický poplach při vzálení se z místa... Na Rudém náměstí demonstrují Tataři za právo vrátit se na Krym, odkud je vyhnal Stalin...

28. 8. - SSSR umožní vystěhování do Austrálie 89 refuseniků, většinou židovského původu...

29. 7. - Na pivní tácky se budou tisknout otázky, které nutno položit náhodným sexuálním partnerům, aby se nechytil AIDS: a co když někdo pije rum...?

30. 7. - Při odletu ze Srí Lanky indický min. předseda Gándi zasažen pařbou pušky člena čestné jednotky.

31. 7. - V Sydney 21letý muž obžalován za to, že při oslavě svých narozenin vyfokl policistovi do obličeje cigaretovou kouř: pamatujete na "Limonádového Joe"...

... a to zas bude měsíc srpen, určitě!

Vzpomínám na jednoho ruského vojáčka. Vzpomínám, jak mi vrazil hlavě samopalu do šálučky a jak nervózně syčel - kto ty... Vzpomínám na výraz jeho očí, když se naše oči setkaly: já se bál, ano, samozřejmě, i když jsem se držel, abych to nechal znát - ale s těch jeho očí jsem náhle viděl, že on se bojí stejně, ne-li víc, prst na spoušti se mu chvěl, viděl jsem, jak se mu chvěje, najednou šlověka dělá od smrti pohyb šlověka prstu po dráze pěti milimetrů. Pak něco mezi námi

ÚVODNÍK který není úvodníkem

přeskočilo, bylo nám zhruba stejně roků: v ten okamžik jsem už věděl, že mne nezabije, že neumru tam v bráském lese, byl to kluk odtěněd z Ruska a já byl kluk z Prahy, před námi skřípavě rachotily tanky v nekonečné řadě, dost možná neměl vojnu rád, ten kluk se samopalem, dost možná pochyboval, dost možná se sám chtěl ptát, a tak mne tedy doopravdy nezabil.

Řekli - jdi a zjistí, kam se přesunou Rusáci... Byl jsem nejmladší, a tak dost často jsem dostal dělat, do čeho se nikdo dvakrát nehmul: tohle byl přesně případ toho druhu. Šel jsem tedy. Silnici v Brdech přebralil policajt na motorce. Nepochod tam, povídal. Já na to, že musím. Tak řekl, že jsem vůl; právě tak to řekl, ale nebyla v tom urážka, neřekl to jako policajt, řekl to jako člověk, tenkrát jsme všichni jaksi byli lidi.

Ten ruský voják mě měl zastřelit. Jednal by podle rozkazu. Byl jsem špión: chtěl jsem vyzvědět něco, co se tajilo. A podle nich to byla válka.

A přesto nestiskl spoušť, až se mu ukázováček strašně klepal. Nesplnil rozkaz, podle kterého měl odprásknout každého, kdo se chová podezřele, kdo bez povolení vnikne do střeženého prostoru. Svobodnému slovu tehdy v Praze zastřelili kamelota jen proto, že nesl balík novin. Střelili po sanitkách, přestože jezdily s velkým praporem červeného kříže. Střelili po lidech s vlajkou, po lidech bez vlajky, po všem, co se hýbe.

Ale tenhle voják nestřelil.

V Austrálii jsem se setkal s jedním, který tehdy patřil mezi tyhle vojáky: řekli nám, že jdeme proti Německu, povídal, a když jsme poznali pravdu, když jsme mluvili s lidmi, mordálka se rozpadala, museli vystřídat celý první sled, odsunuli nás na Krym a několik měsíců do nás hustili politické školení...

Vzpomínám dost na toho ruského vojáčka, který mne polapil uprostřed brdských lesů: nechal mi život. A co víc - nechal mě jít. Přestože riskoval možná vlastní život v případě, že by ho někdo prásknul, že by ho viděl některý ofitir. Rozkaz zamyká svědomí do šuplete - a přeče se rozhodl pro tohle uzamčené svědomí.

Armáda - s výjimkou profesionálních khaki mozků - se vždy skládá z truhlářů, studentů, tramvajových přivodčů, sňatkových podvodníků a jiných vcelku slušných lidí. Ne každý je ochoten ke všemu. A ne každý je ochoten střílet bez otázky.

Objevilo se pak i dost hrobů ruských vojáků, zastřelených pistolí důstojníka. Nevíme přesně, proč. Můžeme jenom tušit.

A snad i cítit naději.

PO UZÁVĚRCE

M. Rust, 19, západoněmecký pilot-začátečník, který zesměšnil celý systém protivzdušné obrany SSSR, bude postaven před moskevský soud 15. srpna. Rozsudek leccos napoví o tváři současného sovětského vedení.

Z obsahu...

PANORÁMA č. 8, ročník II.

Srpen 1987

To byl zase měsíc červenec.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Jak polidštit soudruhy.....	4
Tak bylo v Praze /australský ministr zahraničí	
B. Hayden píše Panoramě/.....	6
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	8
Vitr foukal a my jeli /třicet let od senzační	
mořeplavby/.....	9
P. Chudožilov: Slon je slon.....	11
M. Ondrášek: Jeho blahorodí blahovičnick.....	12
Z vyšších kruhů.....	13
Citujeme.....	13
V. Duben: Znovu "případ Hradecký".....	14
J. Staněk: V zrcadle.....	16
J. Hodač: Někde chodí vrah /kriminální příběh/.....	17
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídne.....	18
O knihách nových a jiných.....	19
J. Kovářiček: Básnickova lampa.....	19
Kultura.....	20
Na ABC FM.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Sport.....	22
U nás v.....	23
Máte slovo.....	24

Autorem snímku na titulní straně je Pavel ŠINDELAR.

UKAŽTE PANORÁMU SVÝM PŘÁTELŮM, KTERÍ JI DOSUD NEZNALÍ - DALŠÍ ZLEPŠENÍ ČASOPISU ZÁVISÍ NA POČTU PŘEDPLATNÍKŮ! NAPIŠTE NÁM KRITICKÉ PŘIPOMÍNKY K OBSAHU A JAKÉKOLI SVÉ NÁVRHY A NÁPADY!

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

Většina našich předplatitelů dostává Panoramu od června loňského roku - PŘESNĚ NYNÍ JE TEDY ČAS ZAPLATIT NOVÉ PŘEDPLATNÉ. Účty za výrobu musíme platit včas: prosíme tedy, neodkládejte zaslání těch několika dolarů.

CZECHOSLOVAK

Panorāma

A REVIEW FOR CZECHS AND SLOVAKS

ISSN 0818-9129

Registered Office

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Telephone: (03) 848 9802

Řídí redakční kruh Panoramy. Vydavatel Czechoslovak
Panorama. Redaktor Jiří Hodač. Tisk Newprinters.

Podpsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nese námitky proti přetiskování původních materiálů Panoramy jinými exilovými časopisy, bude-li přitom uveden pramen a autor, pokud je uveden.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o předplatném v Austrálii i zámorí na odštítku ve druhé polovině časopisu.

PANORÁMA

vychází každý měsíc.

Pokud nedohodnuto jinak předem, uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci.....

Jaroslav KOVÁŘÍČEK

Jak polidštit soudruhy

Tak tu máme opět srpen a to svádí neodbytně k jednomu námětu. Jenže o okupaci v roce 1968 jsme toho napsali a namluvili už dost. Mezitím uplynulo 19 let a v Československu vyrostla další generace, pro kterou je "srpen 68" tím, čím pro naši generaci byl "únor 48" - historickou událostí. I pro mnohé z nich však tato událost souvisí s důvodem k emigraci. A to je téma, tedy emigrace, nac kterým se chci při této příležitosti zamyslet.

Nebyly to tanky, co mne vyhnalo z Prahy; byla to předtucha, že se lid časem "znormalizuje", na tom jsem se nechtěl podílet - ani být při tom. Bohužel, nemýlil jsem se. Rozhodnutí pro emigraci nebylo ani těžké, ani snadné. Věděl jsem, proč a z čeho, byl to však krok do neznáma. O své živobytí jsem se neobával, věděl jsem, že životní úroveň na Západě je vyšší než v socialismu. Nebyl jsem si ale jist, zda se mi v emigraci podaří naplnovat svůj život tak, aby odpovídal mým vnitřním potřebám: nestanu-li se sice dobře živěním, avšak citově vykořeněným člověkem. Nebudu-li trpět steskem po vlasti.

Než jsem se tedy rozhodl pro definitivní ANO, prošel jsem se po Karlově mostě, chodíval jsem po něm dřív denně z mého bytu na Malé Straně na fakultu na Starém Městě. Na mostě jsem se zastavil, prohlédl jsem si pozorně Hradčany na jedné straně, Národní divadlo na straně druhé a zeptal se sám sebe: jsi-li připraven tohle už nikdy v životě nespátřit a netesknit přítom, jdi! Potom jsem pomyslel na komunisty a celý ten jejich pokřivený svět, řekl jsem si, vlast je mi drahá, svoboda však je mi dražší. A šel jsem. Za celá léta se mi vskutku ani jednou nezastesklo a jsem smířen s tím, že Prahu už v životě neuvidím /přitom jsem ji bezmála opět viděl v roce 74, když jsem nad ní letěl v letadle společnosti Lufthansa, bylo však zataženo /.

Zřejmě ne každý emigrant opustil vlast s takto vytříbeným vědomím. Někteří krajané si občas zateskní a zatažují se znovu podívat do důvěrně známých míst své mladosti. Je to pochopitelné. Někteří si proto upravují poměr s československou komunistickou vládou, což je ovšem cena morálně kruté vysoká.

Pozorováním krajanského prostředí se mi jeví, že upravenství je záležitostí více emigrace posrpnové a novější než té poúnorové. To by mohlo nasvědčovat, jakým směrem se vyvíjí charakter našeho národa. A přitom by se dalo logicky očekávat, že snaha navštívit rodnou zemi bude aktuálnější pro emigraci starší.

Z rozhovorů s příslušníky poúnorové generace vím, že málokdo z nich odchází s představou permanentního exilu, tenkrát se ještě věřilo, že komunistický režim nemůže trvat dlouho, doufalo se v převrat.

Ten žel nenastal. A tak dnes jsou emigranti té vlny o 40 let starší, někteří již v exilu zemřeli. Chápu, že pro starší lidi může být touha spatřit ještě jednou místa svého dětství intenzivně naléhavá. O to více obdivuji všechny ty staré exulanty, kteří raději svůj domov již nikdy nespátří, než by ohnuli páteř a ponižovali se.

Napadá mne však, že není nezbytné tuto situaci akceptovat. Navštívit kraj svých předků je přece jedním ze základních lidských práv, na tom bychom dokonce měli trvat. Leckteré vážné zločiny se promlčují po 20 letech - a zde po 40 let trvá zloba komunistického režimu vůči těm, kteří se neprovinili ničím jiným, než že odmítli žít v diktatuře. Myslím, že je na čase začít vyvíjet tlak na čs. komunistickou vládu, aby povolila návštěvu země "únorovým emigrantům" bez kladení si jakýchkoli ponižujících podmínek. Této záležitosti se však musí ujmout naše australská vláda, je přece její povinností zaručovat všem svým občanům stejná práva. Australský občan čs. původu by měl při návštěvě Československa požívat stejné ochrany australské vlády jako kterýkoli jiný. Australská vláda má zajistit dost problémů k řešení, než aby sama od sebe ve věci ušla. Je proto na nás australské politiky o to požádat.

Není to úkol tak nesnadný, jak se na první pohled zdá, a jsou s ním spojeny i další užitečné příležitosti. Situace v Československu je zralá pro vážné změny a náš exil by takto mohl vyvíjet silný tlak v oblasti lidských práv na tamější politiky. Byl by tu tlak užitečný i pro lidi v Československu. Veřejným poukazováním na tento problém bychom mohli přispět i k lepší informovanosti Australanů o nehumánní podstatě komunistického zřízení: abstraktní antikomunistické řeči jsou málo účinné.

Jak postupovat? Všeho by se měly ujmout především čs. exilové spolky a psát patřičné dopisy jak vládě, tak opozici. V tomto směru nedělám si ovšem velkou naději, politickou účinnost mnoha našich spolků znám, rád se ale nechám příjemně překvapit. Hodně toho můžeme dosáhnout i my, jednotlivci. Demokratický systém nám nabízí širokou škálu prostředků. I my můžeme psát dopisy politikům a novinám. Můžeme navštívit svého člena parlamentu. Vyslechnout voliče je politikova povinnost, ostatně jaká to zajímavá příležitost jít si konečně jednou se svým poslancem přátelsky popovídat.

Nejvíce v té věci mohou udělat právě ti, kterých se to týká, tedy starší emigranti. Mohou si třeba zažádat o čs. vízum do australského pasu a když jim bude odmítnuto bez "úpravy vztahu", budou mít dobrý důvod demonstrovat skutečný poměr komunistického režimu k lidským právům. Takovému úsilí se nedá nic ztratit a leccos se může získat. Skvělá příležitost, jak tlačit čs. režim v oblasti lidských práv, za to by ta snaha měla stát.

Premýšlejte o té věci a zvažte, co jste ochotni podniknout sami bez čekání pomoci od někoho jiného. Máte možnost projevit si svoji zralost demokratického občana. Za každým právem svobody stojí i kus povinnosti být zodpovědný.

Uvažuji o tom, že si budu muset přečíst něco z Engelse, tedy jeho brožurku "Podíl práce na polidštění opice". Polidštit soudruhy bude totiž vyžadovat ještě

Miloš TRNKA, licenced plumber, gas fitter

instalatér

Pokud si chcete instalovat plynové ústř. topení svépomocí, mohou Vám obstarat potřebný materiál se ZNAČNOU SLEVOU!

TEL.: /03/ 548-1210

mnohem více práce, je-li to vůbec možné. Za pokus to ale stojí. Marně si našinec může myslet, jak snadné by to mohlo být, jak by mohlo stačit pouze zvolat: Soudruzi, buďte lidé, třeba i proti své vůli! Známe soudruhy natolik dobře, abych se mohl vsadit, že tak lehké to nebude. Osobně jsem smířen s tím, že se do Prahy už nikdy nepodívám. Za tuhle ztrátu jsem byl ale štědře odměněn darem svobody. Touhu jiných krajanů podívat se ještě jednou do svého rodného kraje však plně chápu: rozumím tím však podívat se tam svobodně a bez hanebného ponižování. Takovou možnost považuji za jedno ze základních lidských práv a o takové právo jsem ochoten usilovat pro jiné. Usilování o všeobecný respekt k lidským právům musí být základní povinností každého demokraticky smýšlejícího občana.

Co o tom soudíš ty, milý čtenáři?

Pozn. redakce: To je jeden z bolavých palců exilu. Ale jde o princip: bez ohledu na to, zda někdo chce jezdit do Československa nebo ne, každý Čech a Slovák, který se svobodně rozhodne pro australské občanství, by měl mít zaručena stejná práva a stejnou ochranu jako kterýkoli jiný Australan. Nikdo neví, kdy se okolnosti sejdou tak, že to bude potřebovat - nehledě na to, že být občanem první kategorie v nové vlasti je nile vědomí. Americké řešení je samozřejmě ideál a víme o tom, že někteří krajané v tomto směru při jednání s australskými představiteli už vyvinuli velké úsilí: nedělejme si ale iluze, že dosažení nějakého slušného východiska bude snadný úkol. Austrálie musí pochopit, že je to v jejím zájmu. Chcete-li, napište nám svůj názor - máme-li na něco tlačit, musíme se předem domluvit.

Zapírám, že jsem vás kdy znal / zapírám podruhé / potřetí...
Václavské náměstí, srpen 1968.

I. Kachtík z Prahy, 25, informuje o tom, jak byl na ulici zatčen policií jen proto, že měl na oděvu placku Jazzové sekce.

Při výslechu byl donucen podepsat slib spolupráce s StB, k čemuž mu bylo určeno krycí jméno Michal David.

*** Značnou statečnost prokázali členové TJ Sokol Šonov, když přes výhrůžky policie uskutečnili fotbalové střetnutí s jednáctkou "undergroundu". Npor. Raušer z náhodské StB se jim dokonce pokoušel nabídnout náhradní program - utkání s policejním mužstvem o sud piva, ale neuspěl. Policistům nakonec došlo, že dělají ze sebe šašky, a zápas proběhl v klidu.

PANORAMA V PRODEJI

Nemůžete-li z nějakého důvodu využít výhod předplatného, můžete náš časopis zakoupit v následujících prodejnách novin:

MELBOURNE - prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.

SYDNEY - BOND BEACH NEWSAGENCY, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach,
PORTER NEWSAGENCY, 203a Castlereagh St., Sydney.

PRACUJTE S BARVAMI

**NATĚROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY**

THE PAINT SPOT STORES

BENTLEIGH
378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

**4 LITRES
\$ 23.90**

FITZROY
166 Gertrude St.
FOOTSCRAY
27 Paisley St.
SPRINGVALE
353 Springvale Rd.
WINDSOR
30 Chapel St.

Tak bylo v Praze

87.154.20/5475m
558.36.2/EUR

MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS

Mr G Hodac
Editor
Panorama
35 Massey Street
DONCASTER VIC 3108

-4 JUL 1987

Dear Mr Hodac,

Thank you for your letter dated 26 May concerning my recent visit to Czechoslovakia.

The major part of my official program in Czechoslovakia consisted of talks with the Foreign Minister, Mr Chnoupek, and with the Prime Minister, Mr Strougal. I also met a group of Czechoslovak journalists and briefed them on relations between our two countries.

During these official talks I raised with the Czechoslovak authorities a number of matters which were of special concern to those of Czechoslovak origin in Australia. In particular I raised family reunions and cases of persons who have been denied a visa to return to Czechoslovakia for a visit or to reside permanently.

In response to these representations, the Czechoslovak authorities advised that all currently outstanding family reunion cases, with one exception, will be resolved. As a result of these representations the Czechoslovak authorities also decided to reverse their previous negative decision in a humanitarian case involving a former Czechoslovak national who was seeking to return to Czechoslovakia to reside. These were very pleasing results, achieved as a result of patient and careful exchanges between Australian and Czechoslovak Ministers during the last three years.

There were also discussions about the conclusion of a Consular Agreement between Australia and Czechoslovakia. This Government has been making significant progress in negotiation of such agreements with a number of East European countries. We want to conclude a Consular Agreement with Czechoslovakia although to date, because of other priorities, it has not been possible to begin negotiations with that country. The main purpose of such agreements, from the Australian Government's point of view, is to enable the Australian Government to protect better the interests of persons who may be considered to be dual nationals.

In addition, I held discussions with Czechoslovak authorities on human rights. I met twice with Archbishop Cardinal Tomasek, and senior Departmental officers accompanying me had six hours' discussion with representatives of Charter 77, VONS and the Jazz Section of the Musicians' Union. These contacts naturally gave a different perspective from that of the Czechoslovak Government on the political and human rights situation in Czechoslovakia and as a result I was able to raise with members

Jak jsme již informovali, požádali jsme australského ministra zahraničí pana Billa Haydena, M.P., aby prostřednictvím Panoramy čs. komunitu v Austrálii informoval o tom, do jaké míry se jeho jednání v Praze týkala našich bezprostředních zájmů.

Zde máte odpověď.

of the Czechoslovak Government specific cases and questions concerning the human rights situation. I affirmed Australia's support for the application of universally acknowledged standards of human rights.

I also held useful discussions on the subjects of trade and cultural exchanges, as well as on important international problems such as disarmament.

I suggest that you draw on the above in compiling a report on my visit.

Yours sincerely,

BILL HAYDEN, M.P.

V roce 1789 - druhém roce existence první kolonie na australském území - počet narozených dětí na 1000 obyvatel byl 66,67, což je nejvíce v australské historii: svým způsobem ovšem záhada, neboť ještě roku 1796 tři čtvrtiny kolonistů v NSW byli vousatí muži, nepřiliš vhodní k rození dětí. Příliv trestanců vrcholil v letech 1833 /6803 osob/ a 1836 /6063/. První Čech, který přijel do Austrálie natrvalo /jak informuje dr. M. Cigler v "The Czechs in Australia - viz inzerát na str. 8/ byl taky kriminálník - v Praze narozený M. Blucher, který u anglického soudu inkasoval sedm let za krádež jakési stučky: přijel do Sydney v poutech r. 1830, aby zde o 17 let později zemřel jako svobodný člověk ve věku 46 let. Dobrovolní přistěhovalci se zkraje do Austrálie nehrnuli, ovšem to se změnilo s vypuknutím zlaté horečky - r. 1852 se do Austrálie přihnalo naráz skoro 70,000 lidí. Současná úroveň přistěhovalectví je stále za číslu z let 1949 / 147,104 osob/ a 1919 /166,303/. V období po II. světové válce se výrazně změnilo složení přistěhovalců - roku 1947 pocházelo 73,1 proc. z britských ostrovů, roku 1981 to bylo už jen 37,7 procent. Podíl Australanů, narozených ve východní Evropě /kam australští statistici tvrdohlavě zařazují i Československo, ač tam nepatří geograficky ani kulturně/ se zvýšil z 3,3 proc. roku 1947 na 10,6 proc. v jedenaosmdesátém roce.

+++ Australská federální vláda zřizuje zvláštní program pro fyzioterapeuty se zámořskou kvalifikací s cílem umožnit jim profesionální uplatnění v jejich oboru. Pro bližší informace píše na AECOP, GPO BOX 1407, CANBERRA CITY 2601.

+++ Objevuje se nové vydání adresáře australských etnických organizací /Directory of Ethnic Community Organisations in Australia 1987/, které obsahuje více než 3000 hesel. Bohatě zastoupeny jsou i naše krajan-

ské organizace, i když zjišťujeme, že některé z nich existují jen na papíře, někdy ani to ne. Všechny etnické organizace dostanou adresář zdarma, další zájemci se mohou obrátit na Australian Government Publishing Service.

+++ Milan Hudeček, ředitel melbournské společnosti Robotron Pty. Ltd., je otcem computeru pro slepce, jehož uvedení na trh se odborníky označuje za největší dar nevidomým od vzniku Brailleho písma v minulém století. Hudečkův computer otevírá slepčům dříve netušené možnosti uplatnění a umožňuje jim elektronické spojení s uživateli počítačů kdekoli na světě. Cena computeru velikosti strany A4 a o váze 1,6 kg by se měla pohybovat kolem \$ 2450.

+++ Podle informace Charty 77 bylo v Československu pro trestný čin opuštění republiky odsouzeno v roce 1980 3274 osob, v roce 1984 to bylo 4362 osob. Zhruba tři čtvrtiny trestů jsou delší než jeden rok. Většinu odsouzených to ovšem nemusí příliš zajímat, protože skoro čtyřem pětinaš se "zločin" podařilo dokonat a v době soudu tak už popíjeli whisky s lemem někde v západní Evropě, USA, Kanadě či Austrálii...

+++ Student SVŠT v Bratislavě V. Červený, který letos v prvomájovém průvodu zasáhl zkaženými smrdutými vejci předsedu SNR V. Šalgoviče a předsedkyni slovenského svazu žen E. Litvajovou, se výstižně hájí tím, že oba si nic jiného nezaslouží: Šalgovič připravoval okupaci Československa v roce 1968 a Litvajová mj. byla namočena v korupční aféře /mimoходом např. spolu min. zahraničí Chňoupekem/, prodáváné bratislavským soudem; pro potěšit se pořádaly sexuální orgie, žranice, aniž je to stálo jediný haléř; mnozí dostávali nábytek ve statisícových hodnotách buď zcela zdarma nebo jen za směšnou cenu. Nedá se ovšem čekat, že by V. Červený se svou logickou obhajobou u soudu slavil úspěch.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO...?

ČIŠTĚNÍ

STEAM VACUUM CLEANING

koberců, sedacích souprav a interiéru
automobilů

Petr BERAN

Telefon /03/ 531-8735

Pro Československo se slevou!

ENCYKLOPEDIE

která by neměla chybět v žádné
rodině:

WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

Chodím občas kolem základní školy k zastávce autobusu. Když je přestávka, vidím skupinky malých Američanů. Buď si vyměňují nějaké poklady, jako nář za videopásku, domácí škol za švihadlo či švihadlo za cigaretu. Někdy je ten klouček ve velice ručně zřábavě. To když si všichni vezmou na paškál jednu oběť a pološertem, polovůně se nešťastníka snaží namáchnout. Mohou to být i dvě skupinky stojící proti sobě a pokřikující na

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO SÝKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

sebe vtípy a vtípky, pokud možno urážlivé, jedovaté. Většinou to končí tak, že zazvoní zvonek a všichni na tu stejně jen hranou pítku zapomenou a se smíchem uhánějí do třídy...

Snažím se odposlouchat, jakými výrazy se častují, a ušklebují se spokojeně, když se někomu podaří pěkně hec. Někdy, když jim to jde opravdu dobře, mám chuť nechat si ujet autobus. A když všude jen hecování končí, nemohu zabránit vzpomínkám na dobu, kdy jsme se chovali stejně.

Nepochybuji, že jste to také prožili, ať jste žili ve městě či na venkově, v Praze či Počáplích. Vidím to, jako by to bylo dnes.

Zabíjíme čas přestávky na školním dvorku, dojde ke sporu a už to jede:

Nebuď chytřej, Irčane a di domu oviřit vši -
 Za takovej vtíp dávaj v chudobiněci buchtu -
 Nekafrej, nádhro -
 Zabal to nádivo -
 Odprejajni, emajle -
 Kde máš ségru-furt u Kludskýho?
 Jo, je v kleci s tvým bráchou a už se skdkat krs vobruč -
 Směť ť se, jako když hrbatej padá se schodů -
 Jea ti bdena a zuby ti dou štyrstupem -
 Necancej, dejohnu na tě a hrobník má pohotovost -
 Kape ti na karbid -
 Utři si svíčku nebo voslepu -
 Nehvákej, kaclňdu -
 'val se, balvane -
 Krej si rypák, hmuse -
 dal domi, máma ti vaří psí nohu -
 Trhni si nchou -
 Dej se vycpat -
 Seš chytřej, až to buď -
 Neprakej si na bradu -
 Máš prsa jako promášklej lavor -
 Neroz mí si hubu, bude přuvan ----

Snad se mnou souhlasíte, že to byla krásná doba...

Malí Američanci, kteří pokračují v této celosvětové

tradici, mají jen trošku jiný slovník. Oběť verbální ofenzivy je přirovnávána ke kompjüttru, jemuž došly baterie, můžete slyšet výrazy, jako je bakelitová hlava, plastický mozek, unavená plazma, marťanský krtek, použitý sprej, meziplanetární šebřák, anastigmatické video, stereofonie a podobně.

Slovník je jiný, ale podstata je stejná. Děti na celém světě si tímto způsobem ověřují sílu jazyka. Lze směle říci, že takové a podobné hecování patří do pokladnice folklóru kteréhokoli národa.

Kdo se stačil v mládí takto pocvičit, může pak své zkušenosti použít i v dospělém věku, například, když se stane diplomatem. Potom ovšem nemůže mluvit tak přímo, musí se vyjadřovat oklikou, od toho je diplomat. Diplomat přece neřekne druhému diplomatovi: Hele, frajere, to teda lžeš ať se prdíš... Nikoli. Diplomat, ke svému zármutku, musí říci: Vážený kolego, domnívám se, že o vašem výroku, jestli dovolíte, lze s úspěchem pochybovat.

Sto let od narození prof. A. Jiráka, zakladatele čs. neurochirurgie, se letos vzpomíná jako výročí UNESCO.

+++ Po dlouhé době viděli v Praze zase na vlastní oči krále: na návštěvu ze Španělska přijel Juan Carlos I.

+++ Rozsáhlé společné manévry sovětské a čs. armády se konaly ve druhé polovině července v prostoru Jáchymov, Karlovy Vary, Mělník, Liberec a Děčín.

+++ V Bratislavě se před soudem objevilo 17 pracovníků potravinářských prodejen, kteří brilantním přesunováním zboží mezi prodejny kryli při kontrolách manka a mj. i se ziskem za koruny prodávali zboží, zakoupené v Tuzexu. Obžalovaní dostali tresty až do výše 10 let.

+++ Z Gerlachovského štítu ve Vysokých Tatrách se zřítíl polský turista. Byl na místě mrtev.

+++ Podle sdělení min. zdravotnictví bylo v českých zemích dosud zjištěno 56 nositelů viru AIDS, z toho 5 s klinickými příznaky choroby.

+++ Soubor tkanin z hrobu kněžny Ludmily - nejstarší soubor tkanin v Evropě vůbec - je vystavován v Lobkovickém paláci na Pražském hradě. Nejstarší tkanina - závoj - je pravděpodobně z 10. století. Soubor musí být chráněn před ostrým světlem a může být zpřístupněn veřejnosti jen 5 hodin denně.

+++ Kapitán výletní lodi Poděbradka v Poděbradech předal kormidlo cestujícím, kteří s lodí okamžitě narazili do břehu. Loď ze slušnosti počkala, až lidé vyskáčí na břeh, pak se potopila. Kapitán má na krku obvinění z trestného činu obecného ohrožení.

+++ Na 2.5 milionu automobilů v Československu zamoří jedovatými zplodinami 425,000 hektarů zemědělské půdy. Nicméně - když se to hezky semele, promíchá, přisolí a přicukruje, ještě to lidem chutná.

+++ Vltavské vory už definitivně patří jen do písniček: slavnostní plavbou v úseku Poněšice - Purkarec vorafská éra - k jejímuž soumraku došlo výstavbou vltavských elektráren - skončila.

+++ Chrást sv. Víta na Pražském hradě navštíví ročně na 2.5 milionu lidí: v poslední době jsou však pro ně dveře uzavřeny. Vyměňovala se elektroinstalace a od elektrikářů si lešení půjčili restaurátoři, kteří nyní obnovují 38 zemských znaků a erbů.

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/.....\$ 16 v Austrálii
 zamoří \$US 11

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Pamorný - a publikaci o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

TRICET LET OD CHVÍLE, KDY V BRISBANE PŘISTÁL "TULÁK"...

Vítr foukal a my jeli

"A nebo taky nefoukal a pak jsme nejeli," řekne muž naproti: jmenuje se Jaroslav NOVÝ, spíše tichá povaha, o sobě příliš často ani příliš rád nemluví. Dokonce i z lidí, kteří ho znají, ne každý přesně ví, jak to vše s ním a jeho paní tenkrát - a hele, je to zrovna třicet roků - vlastně bylo.

Časopis Čechoslovák, redigovaný v Londýně J. Jostenem, otiskl v roce 1957 devatenáct dopisů manželů Nových z průběhu cesty, která v tehdejší mořeplavectví byla opravdovou senzací. Tahle končil ten dopis devatenáctý, úplně poslední:

Devátého června jsme začali dýchat volněji: měli jsme Novou Kaledonii za zády a "Tulák" mířil přídi severně od Cap Moreton na australské pobřeží. Ručička plavboměru se stejnoměrně několik dní točila 4 míle v hodině a těšili jsme se, že asi 15. 6. dosáhneme přesně podle programu našeho cíle - Brisbane.

Děláme plány, jak se zařídíme, co začneme - vždyť to všichni "exiláci" znáte. Čas nám nechce ubíhat. Hoříme nedočkavostí a touhou mít konečně přístav, odkud nemusíme pospíchat dál. Ale házeli jsme kotvy příliš daleko před příd. Staří námořníci říkali: "Kapitán plachetní lodí může říci, kdy odjede - ale ne, kdy přijede." Jistě měli a mají pravdu. Patnáctého června stojíme 120 nám. mil severovýchodně od Cap Moreton, vítr opět zesiluje a v 16 hodin zastavujeme plavbu a přitáčíme loď proti větru; máme bouři. 16. června dokonce používáme "námořní kotvu", kterou jsme naposled potřebovali v Atlantiku. Zůstáváme přitoceni celý den. Kvečer spatřujeme poprvé australskou pevninu jako tmavý pruh na obzoru. Opravdu - přestože bylo chladno, potili jsme se strachy, abychom na pobřeží neskončili jako vrak...

Těch hloupých 120 mil nám trvá skoro 5 dnů... Ale 19. 6., krátce po půlnoci, vidíme světlo majáku Cap Moreton a ráno máme první plavátku N.W. Canal. V poledne jsme už v zátocě a vytažujeme vedle žluté vlajky na hlavní stožár vlajku australskou... Večer ve 20 hodin kotvíme před vjezdem do řeky Brisbane, na které leží cíl naší cesty. Po tvrdém spánku - zaspali jsme - vytažujeme ráno kotvu a ve 14 hodin kotvíme před hlavní celnicí v Brisbane...

Z Hamburku do Brisbane v Austrálii na jachtě dlouhé ani ne 10,5 metru! A přitom ani zdaleka nešlo jen o sportovní výkon: malá skořápka uprostřed nekonečných oceánů byla vlastně stěhovák, jen knih vezla dobrých 200 kilogramů - ve vlnách se tak prala s ponorem asi o 15 cm větším než měla mít, právě kvůli té špeditérské zátěži. Nepatří tohle v dějinách kuriózních útěků někde na hodně přední místo?

"Kdysi dávno, to mi bylo asi 16, jsem chtěl jet po vodě z Prahy až k polárnímu kruhu. Klukovský sen, z toho sešlo, samozřejmě. Později jsem ale už úplně vážně začal uvažovat o tom, že bych jako osamělý mořeplavec mohl dojet až do New Yorku. Myslím, že bych to dokázal, pak ale do všeho přišel únor 1948. Tenkrát jsem dělal u labsko-oderské plavby, ředitelství mi celkem fandilo, seznámil jsem se s dr. Křížkem, který byl členem čs. olympijského výboru. Ten mi doporučil stát se členem ústeckého veslařského klubu - oni tam totiž jachtklub neměli - přes který jsem se ovšem dostal do pražského jachtklubu. A tam mi právě po únoru 1948 řekli - nám se ten nápad s New Yorkem líbí, ale musíš nejdřív na ministerstvo školství,

na odbor sportu, tam ať ti to odklepnou. Leccos přestávalo být snadné a já to poznal vzpěti. Na ministerstvu školství byli poněkud z míry a ptali se, co jako že tím sleduji. Já na to, chci propagovat Československo! A oni jen vrtěli hlavou, milej zlatej, my té propagandy máme víc, než vlastně chceme... Tak New York padl. To byla asi ta chvíle, kdy jsem vážně začal uvažovat o odchodu. Pošádl jsem plavbu, tedy zaměstnavatele, o přeložení do Hamburku, a opravdu to pro mě udělali. Tam jsem pak pracoval až do roku 1956. A protože jsem vydělával slušné peníze - měli jsme vlastně dva platy, jeden v markách a druhý v korundech - nechal jsem si stavět Tuláka. To už jsem byl členem i hamburského jachtklubu, studoval jsem námořní navigaci... Jednou takhle sedím v jedné hamburské kavárně a přijde ke mně nějaký člověk, jestli nevím, kde je ta a ta ulice. Poznal jsem pražskou němčinu, tak povídám, vy jste Čech? A on - ježišmarjá, jasně, že jsem! Byl to právě redaktor Josten z Londýna. Připadalo mi komické, jak se mnou mluvil, nedokázal mě zařadit, co jsem vlastně za Čecha. Tak povídám, abych mu to usnadnil - já ještě nejsem uprchlík, ale už hodně brzy budu!"

Proč právě Austrálie?

"Asi že to bylo nejdál... V době kolem války takový druh mořeplavectví byl velká kuriozita. Především to bylo strašně drahé - když někdo někde dojel, hned toho byly plné noviny a on sám nejspíš napsal knížku. Velkou roli hrála i kvalita materiálu, která samozřejmě byla mnohem horší než dnes. Zasnou, jak velké lodě dokážou nyní ovládat jediný člověk. To tehdy bylo naprosto vyloučené! Třeba plachty se šily z egyptské bavlny, to byl sice dobrý materiál, ale jakmile smokly, byly příšerně tvrdé. A když se sabalily vlhké, šemu se nedá vyhnout, uvítl se uvnitř takové teplo, že se doslova propalovaly.

Pokračování na další straně

MALOVÁNÍ - TAPETOVÁNÍ - NÁTĚRY

Vám kvalitně a rychle provedou JOSEF a PETR.

Telefon: /03/ 277-2326

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

KROMÉ RAMBOUSKA, KTERÝ MI DLUŽÍ DVACET KORUN, PŘÍPÍJÍM VŠEM LIDEM DOBRE VOLE.

Na tohle sice vynalezli nějakou chemikálii, ale stejně tu pořád byla zásadní technická omezení..."

Nejhorší zážitek?

"Do Austrálie zásadně vedou tři námořní cesty - kolem Jižní Afriky, přes Suez a přes Panamu. My jeli právě přes Panamský průplav. Tamější zátoka má mizernou pověst - jsou tam silné protiproudý a když se v minulosti sešly s nepříznivým větrem, trvalo plachetním lodím třeba až tři měsíce, než se vyhrabaly ven.

Když je ovšem shoda okolností příznivá, jde to naopak strašně rychle. A přesně to se stalo nám. Když jsem v noci končil službu - střídali jsme s manželkou po třech hodinách - uval jsem ještě pro jistotu do ruky dalekohled a najednou jako když do mě praští blesk: před námi byla strašná skála! Jmenuje se Malpelo a je na konci zátoky - ale podle přístrojů jsme od ní měli být vzdáleni ještě 95 mil! Skutečný šok - kdybychom u ní ztroskotali, tak jsme tam zůstali, nikdo by nám nepomohl, je to prdů jen šutr, ani vylézt se na to nedá. Jedině nás zachránilo, že jsem si toho všimnul před předáním služby - manželka by určitě prvních několik minut byla rozespálá, chvíli trvá, než se člověk soustředí, mohl být pozdě. Jinak nemilým zážitkem - i když jiného druhu - je bezvětrí. Houpaní i malé lodi je totiž nesetelné, dokud fouká vítr. Ale jakmile ustane, je to hrůza. I nejkřídřejší moře má vlny dlouhé 80 až 180 metrů, kromě toho je tam spousta malých vlnek. V tu ránu každou z nich cítíte, loď se strašně klepe. Trochu pomůže vytáhnout hlavní plachtu a pevně ji stáhnout uprostřed, výkyvy se pak přece jen částečně bradí odporem vzduchu. Ale tak i tak - jakmile to nefouká, čeká vás ta nejhorší otrava, jaká vás na jachtě může potkat."

RIA'S HAIRDRESSING

Dámské a pánské kadernícké služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kaderníckých soutěží Vám s ochotou poskytnu

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel /03/ 531-5344

Tulák vyplul z Hamburku 16. srpna 1956 a přistál v Brisbane 19. června 1957. Po 10 měsících a 3 dnech cesty, poznamenané leckdy drsnými zážitky, ale také srdečností přijetí ve velkých a malých přístavech a ochotou i zcela neznámých lidí podat ruku.

I v Brisbane čekala milá slova od australských úřadů a členů místního jachtklubu. Kdo však chyběl, byli krajané. Hlas domova, vycházející tehdy v Austrálii, o cestě manželů Nových průběžně psal a jeho vydavatel pan František Váňa nám potvrdil, že otiskl i informaci o očekávané době přistání: přesto krajané nepřišli a pan Nový - po naléhání, sám o tom nechce mluvit - jen podotkne, že asi čtrnáct dnů nevěděl, že tam nějakí Češi vůbec jsou. Ale byli, samozřejmě. Leč manžele Nových to zvláště nemrzí: nedělali to pro nějakou slávu, plácání po ramenou, chtěli především dokázat něco sami sobě. A taky to dokázali.

"Vedení brisbanského jachtklubu uspořádalo oběd, ovšem pozvali jenom mne, Božku ne: abych se prý nezlobil, je to klub anglického stylu, ženy nemají přístup. Ale jinak ti Australané byli hrozně fajn. Pokoušeli se pro mne i sehnat práci - Brisbane ovšem bylo něco jiného než Sydney či Melbourne, tenkrát tam na nově přichozí ještě koukali dost divně, jako na nějaké kočovníky, takhle jdi sekat cukrovou třtinu, když už něco. Nakonec jsem ale zaměstnání dostal, i když začátek nebyl šťastný, asi po pěti týdnech jsem si užičnul prsty na ruce... Dřel jsem angličtinu a pracoval jako lodník. První skoušky jsem dělal už za tři měsíce a po roce jsem udělal kapitánské papíry. Dalšíh šest roků jsem tam jezdil jako kapitán..."

Manželé Nových žijí nyní v Melbourne, kam se přestěhovali v roce 1965.

Bude-li se jednou psát historie kuriózních útěků, nesmí se na ně zapomenout. Ale musíte se zeptat: nechtějí se chlubit, sami neřeknou.

hod

Hudebník V. Marek, zasvěceně píšící o rocku i indické hudbě, inkasoval u soudu pro Prahu 2 podminěný trest odnětí svobody na 4 měsíce především proto, že do japonského časopisu napsal o tom, že v Československu "rocková hudba a rockové hnutí je nepovoleno".

+++ Příslušníci hnutí punk si v Československu trpce stěžují na nelásku Veřejné bezpečnosti: tvrdí, že jsou bezdůvodně bití, násilně stříhání dohola, jejich kožené bundy /v Československu přijdou na několik tisíc korun/ jsou policisty rozřezávány na kusy. Policie před časem napadla i svatbu příslušníků hnutí punk, některé svatebčany zatkla a obvinila z výtržnictví. V minulých dnech se objevili před soudem v Hradci Králové, který vynesl dva nepodmíněné a dva podmíněné tresty. O komickou vložku se postarali sami příslušníci VB, kteří při konfrontaci v jedné síni naprosto nebyli schopni jednotlivé punky od sebe rozeznat.

+++ Vlivem změn prostředí dochází ke změnám lovné zvěře na severní Moravě: vymizely křepelky a koroptve, rychle ubývá bažantů a zajíců a řídne i stavy srnčí zvěře.

+++ Při nákupu v prodejnách spotřebních družstev máte 40 proc. šanci, že budete okraden - sděluje česká obchodní inspekce.

Petr CHUDOŽILOV

Slon je slon

Když přijedou z jara do Basileje první cirkusy, táhne zvířetím městem, sloni slavnostně pijí vodu z kašny u městského sirotčince k velké radosti chovanců, nádherní černoši ve zlatopružích uniformách admirálů brazilského válečného loďstva sbírají ohromnými lopatami to, co ze slonů vzaou vypadne. Nikoho nepohoršují, ani hygienika ne, lidi nepišou na radnici anonymní udání, že se poslední dobou nějak moc rozmohli ve Švýcarsku sloni. Městský zahradník oželi lípovou větvičku, kterou sloni na své cestě sežerou. Všichni vědí, že slon je slon.

Cirkus Royal přijel letos první. Nesl nenápadné znaky příjemné opotřebovanosti. V postarším už stanu některým aristům trošičku padaly věci z ruky. Silák vzpíral marně břemeno, diváci hlasitě fandili, vzdal to s omluvným úsměvem: byl už trochu starý na takové kousky. Všichni to uznali. "Málem se mu to povedlo", vysvětlil impresário. Žonglérovi ožily jeho kužele trochu více, než si původně přál; vedly chvílemi samotný život, nezávislý na jeho umu. Bezmocně koukal, jak letí mimo.

Hojnost volných míst; sedli jsme si do první řady. Sprška čerstvých pilin, horký zvířecí dech, velbioudí sliny; syn je schválně neutřel, několik dní nosil vzácné stopy skutečného života na kabátě, jako spadlou hvězdu, dotyk věčnosti. Umělci, zejména ti začínající, by v Praze neudělali kvalifikační zkoušky. Ani impresário by neuspěl. Cirkus Royal si ale jezdí jak chce, aniž by se ptal ředitelství, může-li. Nevísi nad nimi strašlivý všemohoucí orgán, nikdo jim nekáže, jak mají správně metat své kozelce, nevozí sebou neúčinného člověka, který by dával pozor, co říkají agentům rozvědek, na jehož přitvrbené neohebnou kosť v líné kůži by museli ze svého dávat těžce vydělané peníze. Jedou jen tak, zarazí, kde se jim to zdá lepší. Zrale elegantní domptér, nostalgicky převitý úsměv, převlečený už do županu, vlasy mokré po sprše, pomáhal dělníkům odnášet mříže po svém čísle s dravou zvířetím. Padla poslední mříž; malíčký lev, smutně stará bytost, zůstal sedět. Krotitel mluvil k němu povzbudivě, pokrčil rameny, za souhlasného potlesku odnesl zvířet v náručí, trumpetista v uniformě cínového vojíčka foukal k tomu dutě, nádherně, upřímně falešně. Zdáni skutečnosti bylo pojednou skutečnější nežli skutečnost sama, pozlátka pravější než zlato, obraz zaniklého světa krásnější než svět samotný, život tak, jak je, život, v němž slon je prostě slon, sen nedokonalosti.

Vytanula mi vzpomínka na sovětské medvědy; viděl jsem je kdysi dávno ještě v Praze v televizi. Sovětské cirkusové medvědy, každý to ví, jsou nejlepší na světě. Kroužili manéži na motocyklech, přidávali plyn, troubili, své číslo zvládli perfektně, ale brali sami sebe příliš vážně, nebylo na nich skoro nic medvědího, scházel tomu půvab, vtíp; čistá bravura, nic víc. Trvalo to už trapně dlouho. Přitřel muž v loži; medvědi se mu zamlouvali. Slzel smíchem, tloukl dlaněmi do kolen. Jeho veselí vzbuzovalo ještě větší úzkost, než když se slavnostně mračil huňatým obočím na tribuně tam před kremelskou zdí. Sovětská státní hymna, pochod svalnatých atletů s vlajicemi prapory: tady neznají zlatou větu SLON JE SLON. Sovětský cirkus ne-

ní jenom cirkus, nýbrž vítězství lidu a medvědí důstojně reprezentují sovětské cirkusové umění.

Cirkus Royal hledal při ojezdu z města inzerátem "zkušnou zdravotní sestru k cirkusové mamince." Kdo to asi je, cirkusová maminka? Zašel jsem tam. Skulinou v plátněných dveřích viděl jsem nejprve žongléra cvičícího v manéži. Liduprázdňé hlediště; přšelo; na bedně sklenka červeného vína; troubení cínového vojíčka padající shůry; zázrak bytí, který je možno sparřit právě jenom skulinou, přimhouřeným okem, jako bych koukal do nebe. Počkal jsem, až docvičí. Vyslechl otázku, napil se, zamyslel. "Víte", řekl, "my tady máme jednu takovou starou cirkusovou maminku. No, a tu si vozíme pořád sebou. Uměla by bez cirkusu." Usmál se; mezi bílými zuby vyplula v třepetavě tesklivé nádehe díra po chybějícím řezáku: zářila jako jasná hvězda na temném nebi přirozenosti života.

Škodu značného rozsahu způsobil požár v železárnách v Třinci.

Pořadí absolventů důstojnických škol SNB odchází s vyznamenáním do světa, zaplaveného vtípy o policajtech, sděluje se z Prahy.

+++ Ze všech případů násilného usmrcení v Československu je každoročně asi 250 soudy kvalifikováno jako vražda - ovšem jen některé případy dokáží zahýbat otrlým veřejným míněním. To je právě případ absurdní vraždy číšníka v restauraci "Na Studentské" na rohu Leninovy a Studentské ulice v Praze. Dva muži se zde domáhali alkoholických nápojů přesto, že jim číšník odmítl nalit, protože se zavíralo. Došlo k hádce, jeden ze samozvaných hostů odběhl, vrátil se s pistolí a na číšníka vystřelil z bezprostřední blízkosti. Ten při převozu do nemocnice zemřel. Vrazi se pokusili ve zmatku zmizet, byli však zadrženi některými občany a předáni VB. Podle očitých svědků pachatelé jsou příslušníci Státní bezpečnosti - v hodnosti kapitána a majora - z blízké úřadovny v Sadové ulici. V Praze nastalo pozdvižení, rozněcované navíc faktem, že noviny o celé věci nesměly psát. Nakonec Rudé právo muselo přiznat, že je zaplavováno dotazy čtenářů, a uvedlo, že věc vyšetřují orgány vojenské prokuratury. Tím ovšem potvrdilo, o koho jde, protože příslušníci min. vnitra spadají pod pravomoc vojenské justice /vyšší vojenský soud Příbram/. K šokující události vydala prohlášení i Charta 77, která zdůrazňuje, že příslušníci SNB často trpí pocity všemocnosti a nadřazenosti, přičemž jsou obvykle zcela nedotknutelní. Představa o vlastním supermanství se pak může projevit i takovýmto způsobem.

STĚHOVÁNÍ!

Lekáte se toho slova? Není důvod! My víme, jak na to, máme bohaté zkušenosti a ideální skříňový čtyřtunový automobil!

LEVNĚ - RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - BEZPEČNĚ - CO NEJDŘÍV
Z Melbourne Vás odstěhujeme třeba až do Sydney či
Adelaidy!

VOLEJTE MIRKA CIRELKA - TEL. /03/ 848-6980

NUTRI-METICS

ZAJÍMÁTE SE O KOSMETIKU?
VOLEJTE /03/ 531-9217

Jeho blahorodí blahovičnick

Sam tam se podívám mezi otce národa, je to volná společnost, která se schází vždy v sobotu odpoledne. Zápisné se neplatí, ani roční či jakékoli jiné příspěvky, i když jakési podmínky existují. Je to jednak plyná znalost češtiny či slovenštiny a menší intelektuální potenciál. Přiznám se tedy, že nemohu být právě z tohoto důvodu řádným členem, ale jako hostu se mi toto a možná i leccos jiné toleruje.

Když jsem byl naposled mezi těmito tatínky, jeden se přiznal, že vyslovení termínu "blahovičnick" spojí jej automaticky se mnou, dříve vždy mluvil o eukalyptech a až na můj popud začal tento strom, tak typický pro Austrálii, nazývat česky.

Bylo popsáno 450 druhů blahovičnicků a nespočet variet a forem. Anglosaská botanika nazvala strom, jehož okvětní lístky zůstávají pevně uzavřeny i po dobu květu, eukalyptem, tento termín pak převzaly i jiné jazyky. V řečtině jsme se bláhle paměti učivali, že "eu" znamená dobře a "kalypťo" skrývám, zatajuji. Eukalyptos a ve středověké latině se již vyskytující eucalyptus překládáme "dobře skrytý" a více snad již nemusím rozebírat. Snad jen pro zajímavost dodám, že podobný slovní kořen má "apokalypsa"/apokalypťo - odhaluji, apokalypsa - zjevení/, původně toto slovo znamenalo pouze Zjevení sv. Jana, popisující zánik světa.

Vratme se ale k našemu stromu. Blahovičnick se podílí 90 procenty na lesním porostu v celé Austrálii a tvoří životní prostředí většiny její suchozemské zvířeny. V Rostlinářii, který napsal Jan Svatoopluk Presl v letech 1820-35, je poprvé uveden termín blahovičnick, i když plně nevystihuje z řečtiny odvozený botanický název a jak cítíme, poněkud rusifikuje. Já bych to Preslovi odpustil, před 150 lety to byl projev slovanské vzájemnosti, touhy po odtržení od germánských předloh a v každém případě jde o půvabné a šťastně vytvořené slovo. Mladá fronta vydala asi před desíti lety sbírku Karlem Ulbertem přeložené australské lidové poezie "Oheň z dříví eukalyptu", v Supraphonu tyto balady vyšly na gramofonové desce nesoucí stejný titul. Že by blahovičnick nezněl nyní v Praze nadost exoticky? Tak stejně nemohu nabídnout zdůvodnění, proč říkáme eukalyptový a nikoli blahovičnickový olej. Když mne v dětství trápila rýma, maminka ordinovala eukalyptovou silici do hrnce s vařící vodou, ten pak přikrývala i s mou hlavou, jak říkávala, froté ručnícem, musel jsem inhalovat a horní dýchací cesty se měly uvolnit působením těchto aromatických par. Bůhsud proč se rakové léčení nepoužívá v samotné Austrálii, blahodárně působící výtažek je k dostání na každém rohu a nejlépe je pro něj si zajet přímo do chalupy nedaleko Ballaratu, kde se blahovičnickové lis-

čí destiluje na původním zařízení starém dobrých sto let. A tak jsem důvěrně poznal vůni typickou pro australskou přírodu před dávnými lety a již v dětství se připravoval na život u protinožců. Ten rabín, který kdysi řekl, že "Bůh nemůže být všude, a proto stvořil matku", měl pravdu.

Koala je vybíravé zvířátko, z několika set druhů australských blahovičnicků je ochotno se živit pouze listím blahovičnicku červeného a mahagonového v Queenslandu a manového ve Viktorii. Jen výjimečně se pase na listí blahovičnicku světlého a říčního, listí jiných odmítá. Zjistilo se, že listí jiných druhů obsahuje příliš mnoho pro koaly smrtelného kyanovodíku. Vzhledem k těmto dietním požadavkům najdeme koaly pouze ve dvou mimoaustralských zoologických zahradách. V americkém San Diegu, kde je chov poměrně úspěšný, a v Japonsku, kde se těmto vačnatcům přes maximální péči nedaří. Snad víte, že nedávno, když tam uhynula další z Viktorie přivezená koala, ošetřovatel spáchal sebevraždu podle samurajské tradice.

Groteskní chyby z neznalosti australských přírodních podmínek se dopustili autoři Stručného etymologického slovníku /Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1977/. Vysvětlují, že výraz eukalypt vznikl proto, že tyto stromy "dobře skrývají" močály a vysušují bažinaté kraje. Ty ale v Austrálii téměř neexistují a v každém případě nejsou typické pro zdejší přírodní podmínky, ty jsou převážně aridní a semiaridní. Většinou druhů blahovičnicků se daří jen v suché půdě, na vegetačním cyklu se dokonce i podílejí lesní požáry.

Rostlinopisné chyby se před časem dopustil pražský týdeník Květy /sic! v reportáži o indonéském archipelagu. Strom nazývaný durián /*Durio zibenthicus*/ byl jmenován hověním. Když jsem v těch končinách cestoval, musel jsem jednou kvapně vystoupit z autobusu, který byl přeplněn cestujícími, různými domácími zvířaty, zejména drůbeží a kožami, a dalším zbožím, jako byla hromada ovoce. Jeden druh se velikostí, tvarem a barvou podobal dým, vydával ale odporně fekální zápach. Přátelský Sumatranec plod rozkrojil, zápach pronikavě zesílil a když mi kus nabídl, nezbylo mi než kvapně opustit autobus. Výraz hověnie byl pro durián více než vhodný, ale žádná redakce, ani Květy, nemůže korigovat botanické názvosloví, i když socialistické sdělovací prostředky musí mít vždy pravdu a desinformace je jejich doména.

V Austrálii je v úhledném balíčku k mání čaj připravený z usušeného duriánu, jak praví označení, neměl jsem ale dosud odvahu si tento lektvar koupit a zejména pak doma rozbalit. Každá lepší rostlinozpytná příručka nám řekne, že *Hovenia dulcis* /jaký je to pro Čecha protimluv a latinika extrémně absurdum! ale existuje, roste na Dálném Východě, plodí lahodné ovoce, Japonci tomu keři říkají "medový" a Angličané "hrozinkový".

Pokračování na další straně

Problémy s automobilem?

Z. R. AUTOMOTIVE SERVICES *

Jsou zde právě proto! Ochotně Vám pomůžeme s mech. opravami, kamarádsky poradíme při koupi ojetého automobilu, příp. vůz otestujeme. A o všem se domluvíte česky nebo slovensky!

Chtějte mluvit se Zdeňkem /Dannym/:
913 Mt. Alexander Rd., Essendon 3040 /benzínová pumpa CALTEX/
Tel.: /03/ 379-2818, večer /03/ 306-5232

Ale abych se vrátil mezi tatínky. Při svrchuzminěné příležitosti jsem byl jedním z nich nařčen, že si přírodopisné výrazy, zejména ty z reportáže o poušti Kalahari /Panoráma č.3/86/ vymyslím. Šlo například o přimorožce šavlorohého či prosvirník, na kterém se tito přežvýkaví sudokopytníci pasou. Otázka však padla mimo tok naší tehdejší debaty, která se zabývala převážně knihami Bohumila Hrabala "Jak jsem obsluhoval anglického krále" a "Inzerát na dům, který jsem prodal". Nechtěl jsem tehdy třístit toto zajímavé téma a řekl jsem si, že živočišhopisnou disputaci odložím a s uštěpačnými posměvačky si to vyřídím zoologicky a to v příští Panorámě. Vlastně šlo pouze o jednu osobu, množné číslo ale používám, abych se vyhnul případnému dalšímu obvinění, že urážím buď dámský anebo pánský rod. A to bych si nikdy nedovolil!

Dokladem slovní zásoby doby Karla IV. jsou slovníky, sestavené mistrem Bartolomějem Kleretem z Chlumce. Poprvé se zde vyskytují výrazy jako hrachovina, senoseč, makovice, mlezivo atd.

+++ Účastníci výstavy nekomfortního výtvarného umění, která se měla konat ve volné přírodě u obce Bezměrov, byli očekáváni nenápadnými rybáři v kraťasích a s dalekohledy, z nichž někteří si zapomněli vyzout zelené ponožky. Hned po zahájení výstavy pak dorazila policie, která přítomným sdělila, že jsou v chráněné oblasti, kolem níž v okruhu 50 metrů se nikdo nesmí zdržovat. Účastníci tedy přenesli exponáty o 50 metrů dál, což policisty natolik rozlítlo, že výtvarníky i jejich hosty hnali psy a obušky několik kilometrů až k nádraží, kde je násilím donutili odjet. Sedm účastníků bylo zatčeno.

Z VYŠŠÍCH KRUHŮ

Na nedávném sjezdu čs.novinářů se mluvilo různě - opatrně i méně opatrně. Ale zase nic tak převratného se neřeklo: rozhodně na pódium nevyskočil žádný nový Sláva Volný, aby věci nazval pravým jménem. Ředitel televize J. Zelenka, jeden z pilířů posrpnové "normalizace", si tak třeba líboval, že z nepříliš populárních novinářských "rychloukašek" - absolutně rychlokursů, kteří v sedmdesátých letech nabrazovali v televizi vyhozené zkušené novináře - vyrostlí "profesionálně a politicky zdatní žurnalisté". M. Tobiáš z Krátkého filmu Praha mj. řekl: *Máme zkušenost, kdy nás přímo při natáčení, ve chvíli, kdy začíná být jasné, že jde o kritickou látku, vedoucí pracovníci vykazují a objektu či dokonce se dovolávají pomoci Bezpečnosti...* Martin Švehla z televize uvedl, že *"ve slušivostech vám ochotně řeknou, co všechno se dá podniknout už dnes, bene směn a bez předpisů. Hned ve vedlejšm družstvu vám ale řeknou, že by potřebovali také takové protekce, jako mají ve slušivostech, jinak že nejde podnikat nic, že nejde racionálně řídit, že nejde platit lidi podle jejich výkonů...* Něco úplně jiného ale trápilo J. Markovou, redaktorku Hospodářských novin: *Vadí mi, že kdejaké začínající zpěvačky populární hudby dávají nesrovnatelně víc prostoru než hrdinovi socialistické práce...* Snad že ta holka dovede líp zpívat a že má hezčí nohy, ne? Každopádně: na novinářském sjezdu v Praze se žádná velká "glasnost" nekonala.

CITUJEME

Pod záhlavím CIZÍ PEŘÍ otevíráme novou minirubriku CITUJEME. Nejde o žádný přehled tisku, pouze o citáty, které snad zaujmou.

Ročníci! Ujišťuji vás, že vám bude vlastnictví půdy ústavně zaručeno. Chceme prostě, aby vám už nikdy nikdo nemohl lhát, že se u nás budou zakládat kolchozy. Například si pamatujte, že každý, kdo k vám přijde do vesnice s takovou šuškanou, patří k záškodníkům a rozvratníkům a žeňte ho z vesnice sviňským krokem!

Klement GOTTWALD 29. února 1948, jak uvádí F.J. Vohryzka - Konopa v publikaci "Venkov v temnu", Národní politika 1986.

Husák se přijede podívat na Hanáky... Banka stojí tři sta metrů od tribuny. Druhý den vešlo ve známost, že Husák si nevolil /pro nocleh - pozn. red./ zámek uprostřed zelené ani hotel podezřelého jména Národní dům. Nechal si ustlat oc mého otce v trezoru.

PRÁVO LIDU, Německo /J. Hutka/.

S výši intelektu klesá pravděpodobnost opuštění republiky tím, že si inteligentnější jedinec dokáže představit plejádu nepřiznivých eventualit na něj potenciálně v emigraci čekajících, a nemaje zpravidla hočcnvárnějších informací, od svého úmyslu upouští.

REPORTÉR, Švýcarsko /T. Krystlík/.

V jistém smyslu by někteří emigranti měli mít možnost specializované psychologické a lékařské péče tak jako váleční poškození či oběti přírodních nebo společenských katastrof.

ZVON, Německo /J.J. Diamant/.

Zřizenci to vysvětlili, že na náledí často jejich pohřební auto dostane smyk, nákladák, který převáží šest, některý až devět rakví, a máte to vidět, jak při smyku na náledí litají rakve do sněžných polí. Tak se může stát a také se stalo, že se vyklolí i draží mrtví. Tak se mohlo stát, že neobčtík s číslem se nedostal do rakve souhlasící s číslem na víku, že tedy zřizenci se vrátí a pokusí se najít pravou mrtvici, tu, která souhlasí s číslem na rakvi. Ovšem! Pokud už jí nepohřbili žehem...

LISTY, Itálie /B. Hrabal/.

V kriminálu však udíví, že mnohé z knih, režimem přísně zakázaných, je možno v pohoze a s požitkem si přečíst právě a jen ve vězení.

ZPRAVODAJ, Švýcarsko /Z. Čeřovský/.

Kocys - před mnoha lety - bývalo téměř samozřejmostí, že se svatební fotografie nosily k svatebnímu stolu. Možná, že je tak tomu někde i dnes. Ale v Praze ne. Svatebčané, kteří se zúčastnili obřadu v Praze 6 na záměšku 17. dubna, se uvidí na fotografiích až 17. srpna. Ano, 17. srpna. Čekací doba je čtyři měsíce.

RUDE PRÁVO, Československo /Z. Štěpánková/.

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové závitky...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

Vojtěch DUBEN

Znovu „případ Hradecký“

Otázku "Kdo byl Václav Hradecký?" položil v Panorámě číslo 6 Rudolf Ströbinger v článku o hrdinném českém radistovi, který hrál na jaře 1945 důležitou roli při kapitulaci Němců v severní Itálii. Ströbinger poznamenal, že bližší podrobnosti o V. Hradeckém nejsou známy, a v této souvislosti vyzval čtenáře, kteří o něm něco vědí, aby se ozvali.

Nuže, ozývám se. Avšak úvodem poznamenávám, že podobnou otázku jsem položil sám v článku o českém studentu Václavu Hradeckém už v r. 1966 v mnichovském "Českém Slově". Dostal jsem tehdy jen jednu odpověď, o které se zmíním později. Především však musím připojit k článku R. Ströbingera několik připomínek, které čtenářům vysvětlí, že o Hradeckém se ví už od r. 1966 poněkud více, než autor uvádí na základě informací, se kterými prý přišel krátce před svou smrtí r. 1964 Karl Wolff. /Osobně by mne zajímalo, o jaké informace jde. Wolff totiž napsal už r. 1951 pět článků o věci do milánského "Tempa".

Předně připomínám, že oceňuji podnět kol. Ströbingera zjistit o V. Hradeckém víc, než se dosud vědělo. V době, kdy jsem se sám o to snažil, Hradecký i jeho někdejší nadřízení či spolupracovníci měli snad stále ještě důvody k utajení určitých okolností. Dnes po 30 letech tyto důvody už snad neexistují. R. Ströbinger se však mylí, když píše, že se jméno V. Hradeckého "nenachází v žádné vojensko-historické publikaci o Operaci Sunrise", mimo výpověď tehdejšího velitele SS-oddílů v Itálii Karla Wolffa. Účast radisty Hradeckého na zmíněné Operaci je podrobně vylíčena a také velmi oceněna v knize hlavního amerického architekta této akce Alena Dullesse "The Secret Surrender", "Tajná kapitulace"/, jež vyšla v New Yorku r. 1966. Právě tato kniha byla popudem k mé akci. /John Toland se o Hradeckém zmiňuje ve své knize "The last 100 Days" už r. 1965 - ovšem na základě Dullesových osobních informací. /Dulles se ve své knize rozchází se Ströbingerovým /wolffovým/ tvrzením, že na myšlenku vyslat k Wolffovi radistu přišel švýcarský Dullesův spolupracovník kpt. Max Waibel, švýcarský zpravodajský důstojník, ovšem zajišťoval kontakty s Němci v Itálii.

Dulles tvrdí, že už před rozhodnutím vyslat k Wolffovi radistu požádal základnu OSS v Lyonu, aby mu pro každý případ dala k dispozici zkušeného radistu se znalostmi němčiny. V Lyonu OSS pod vedením Henryho Hyde'a školila příslušníky různých národností k parašutistickým akcím v německém zázemí. Hyde vybral pro Dullesse Václava Hradeckého, kterému bylo tehdy 23 let a kterého Američané školili v obsluze tajného rádia v jižní Itálii. Dulles dále vysvětluje, že Hradecký byl původně studentem na Karlově univerzitě v Praze, kde byl v r. 1939 zatčen gestapem a poslán do koncentračního tábora v Dachau. Z tábora však uprchl a skrýval se tři roky v ilegality v Bavorsku. Byl prý také ve styku s odbojem v Praze. Byl však znovu zatčen a když se mu podařilo přesvědčit bavorskou policii, že je vlastně uprchný válečný zajatec, byl poslán do zajateckého tábora. Odkud zase uprchl a dostal se přes hranice do Švýcarska. Když pak Američané obsadili jižní Francii, přešel švýcarské hranice a přihlásil se Američanům ke spolupráci. Dulles se ve své knize zmiňuje několikrát o tom, jak "Little Wally" /to byla jeho americká přezdívka/ plnil svůj těžký a nebezpečný úkol v Miláně v budově SS-kontrarozvědky na via Cimarosa a později v Bolzanu. V jedné kapitole dokonce popisuje, v jakém oblečení a v jaké náladě

jej Američané našli, když byla operace u konce.

Ströbinger asi uvítá mou další připomínku, že v Bolzanu stopa po Hradeckém dohledkům ještě nekončí:

V závěru své knihy Dulles totiž píše o poválečných osudech hlavních účastníků Operace Sunrise. Uvádí opět s uznáním, že Hradecký byl klíčovou postavou, avšak s lítostí dodává, že /r.1966, kdy knihu vydával/ o dalších osudech mladého Vaška nevěděl téměř nic. Dulles poznamenává že po skončení války v Evropě americký generál Lemnitzer, který se Operaci Sunrise také účastnil, nabídl Hradeckému, že bude za své zásluhy přijat plnoprávně do americké armády, což by znamenalo, že se pak v krátké době mohl stát americkým občanem. Hradecký však prý tuto nabídku nepřijal. Podle Dullese se chtěl vrátit do Československa a sejit se se svou rodinou. Což prý také učinil. Dulles poznamenává, že od té doby o Hradeckém nikdo neslyšel.

Na tuto známou kapitolu válečné historie Václava Hradeckého jsem v druhé polovině šedesátých let i později upozornil v několika novinových článcích a rozhlasových pořadech. Když jsem na podzim r. 1966 uveřejnil v mnichovském "Českém Slově" článek s nadpisem "Český student se přičinil o konec války" a s výzvou, aby redakci napsali čtenáři, kteří o Hradeckém vědí více, dostal jsem jeden dopis. Bývalý major čs. armády K., který tehdy žil v exilu v Západním Německu, napsal mezi jiným toto:

"Václav Hradecký uprchl r. 1949 z ČSR do Německa... v únoru r. 1949 byl v táboře Krapfenloch v Ludwigsburgu a těsně před likvidací tohoto čs. uprchlického tábora /pod správou IRO/ vyemigroval do Brazílie....

Před válkou Hradecký studoval práva na Karlově univerzitě a na podzim r. 1939 byl po studentských demonstracích zatčen gestapem ve studentské koleji v Dejvicích... Z kasárna v Ruzyni byl s malou skupinou studentů převezen do Dachau. Brna, větší skupina jela do Oranienburgu. V Dachau se sešel s pražským primátorem Klapkou... Major K. dále tvrdil, že řada osobností, které tehdy byly v Ludwigsburgu, osobně Hradeckého znala, a že Hradecký byl až po svého útěku za hranice vysokým úředníkem ministerstva informací, kde byla tendy řada nekomunistů. Major K. ve svém dopise nepochybuje o tom, že by jméno Hradecký nebylo pravé.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO...?

AMP

Zdeněk ROBEŠ, konzultant pro největší pojišťovací a investiční společnost v Austrálii

Vám nezávazně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

Poznámka majora K. o emigraci Hradeckého do Brazílie může odpovídat skutečnosti a nemusí. Rada uprchlíků odjela tehdy do Jižní Ameriky a jinam, protože možnost emigrace do USA byla velmi malá. Avšak Hradecký spolupracoval za války s OSS, což r. 1949 u Američanů v Ludwigsburgu, kteří rozhodovali o emigraci, by mu jistě prospělo. Je také možné, že mu nabídli důvěrné práci v nějaké své organizaci a Hradecký to kryl tvrzením o emigraci do Brazílie. Podobných případů bylo v táborech více.

Podotýkám však, že to jsou jen dohady, které může uvést na pravou míru pouze Václav Hradecký sám, je-li naživu /doufám, že je/, případně někdo, kdo jej znal po r. 1949.

Chtl bych ještě uvést, že Operace Sunrise, která vyvrcholila kapitulací německých armád v Itálii 2. května 1945, vedla k ostré výměně depeší mezi prezidentem Rooseveltem a generalissimem Stalinem. Stalin obvinil Američany, že tajně za jeho zády jednali s Němci o sepárání míru, což FDR rozhodně popřel. Historická literatura tvrdí, že FDR krátce před svou smrtí viděl najednou Stalina v jiném světle než v Teheránu a Jaltě. Stalin zřejmě věřil svým tajným agentům, kteří tvrdili, že Němci svou kapitulaci v Itálii umožní anglo-americkým vojákům rychlý postup na sever Apeninského poloostrova a odtud na východ směrem na Terst do Jugoslávie, případně Rakouska.

Dulles píše, že v dubnu r. 1945, kdy došlo ke konfrontaci mezi Stalinem a Rooseveltem, sám o tomto kritickém dosahu Operace Sunrise /FDR ji v depeši Stalinovi z 12. dubna označil jako "Bern Accident"; Churchill měl pro ni heslo "Crossword"/ ještě nevěděl. Avšak dodatečně, jak píše ve své knize, dospěl k přesvědčení, že Stalinovi šlo jednak o to, kdo vojensky obsadí nejdříve Terst, tedy klíčový přístup k Jaderskému moři, jednak o to, kdo bude rozhodovat o politické budoucnosti Itálie. Kapitulace Němců mohla v Itálii pomoci a také pomohla západním spojencům a zajistila Itálii demokracii. Kdyby Němci setrvali ve svém odporu, byla zde možnost, že Titova armáda, případně ve spojení s postupující Rudou armádou, obsadí Terst a postoupí dokonce i dále do oblasti Benátek.

Tehdejší německý velvyslanec v Itálii Rudolf Rahn, s nímž byl Dulles r. 1945 ve stylu, tvrdil, že Němci zachytili výměnu depeší mezi Stalinem a Titem. Stalin žádal Tita, aby připravil svou partyzánskou armádu pro postup do severní Itálie, případně až k hranicím Francie. Rahn věřil, že Stalin chtěl, aby Titovi spolu s italskými a francouzskými komunistickými partyzány vytvořili jižně od Alp sověty kontrolované pás-

mo, které by spojovalo komunistický Balkán se západní Evropou.

Tyto téze ještě více zdůrazňují, jak důležitá pro Západ byla italská Operace Sunrise a jak významnou historickou roli hrál v II. světové válce český student Václav Hradecký.

Rozsudek krajského soudu v Bratislavě

BRATISLAVA (ČTK) — Po více než tříměsíčním hlavním přelíčení krajský soud v Bratislavě vyhlásil v úterý rozsudek v trestné věci obžalovaného Stanislava Babinského a dalších devíti pachatelů, kteří během několika let ve velkém rozsahu rozkrádali majetek v socialistickém vlastnictví a páchali další trestnou činnost.

Obžalovanému Stanislavu Babinskému, bývalému řediteli Okresního průmyslového podniku a později předsedovi jednoty v Dolném Kubíně, soud uložil podle paragrafu 132 odst. 4 Trestního zákoníku a dalších zákonných ustanovení čtrnáct let odnětí svobody ve výměně 14 a půl roku, se zařazením do druhé nápravné výchovné skupiny. Mj. mu uložil trest propadnutí majetku a trest zákazu činnosti vykonávat funkci vedoucího hospodářského pracovníka po dobu pěti let.

Obžalovanému Jozefu Turazovi, bývalému řediteli závodu Pivovary a sladovny v Topoľčanech, soud uložil trest osmi let odnětí svobody a trest zákazu činnosti, obžalovanému Jurajovi Murinovi, bývalému předsedovi ONV v Dolném Kubíně, trest šest let odnětí svobody, zákaz činnosti, propadnutí věci a peněžní trest 20 000 Kčs, obžalovanému Pavlu Kymanovi, bývalému vedoucímu tajemníkovi OV KSS v Dolném Kubíně a později místopředsedovi Středoslovenského KNV v Banské Bystrici, pět let odnětí svobody, zákaz činnosti, peněžní trest 15 000 Kčs a trest propadnutí věci.

Ostatním obžalovaným byly uloženy diferencované tresty odnětí svobody od jednoho do osmi let a další druhy trestů.

Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

Oficiální správa Čs. tiskové kanceláře o závěru bratislavského korupčního procesu, v němž mj. šlo o statistické "dárky" mocným světa. Padla i jména jako B. Chmúpek, E. Litvajová, P. Colotka atd., o čemž četka qudň mluví. A nezdá se, že by někdo z těch mocných na věc nějak doplatil.

+++ Na vycházku z protialkoholního léčení pustili dříve osmkrát trestaného muže: dle očekávání se namazal za prvním rohem, pak sebral o 11 let starší ženu, odvedl ji domů, kde ji po hádce zavraždil. Stalo se v Praze 5.

+++ Chov žižal se stává dobrým byznysem v Československu, neboť zvyšují kvalitu kompostu. Krtači a myši - praví tisk - však žižaly často sežerou. Žižaly se ale nikdo nezastane.

+++ Na nedávném sjezdu Čs. novinářů se poprvé volilo tajně. "Prostě, učme se - demokracii," praví šéfredaktor RP Z. Hoření. To brzy.

+++ Hudební divadlo v Nuslicích bylo uzavřeno roku 1978, aby se provedly rekonstrukce. Za devět roků se však nestalo vůbec nic a jak sděluje náměstek pražského primátora J. Hájek, "o termínu znovuootevření divadla nelze zatím hovořit."

+++ Devět měsíců v Košicích skoro netekla pitná voda - teprve od začátku července ji vodárna pouští aspoň přes den, v noci se ale stále vypíná. Ještě štěstí, že se v Košicích moc vody nevypije.

+++ V Československu žijí více než 2 miliony obyvatel starších 60 let.

+++ Případ postřelení tří vesnických funkcionářů v Babicích na Třebíčsku z doby násilného združstevňování vesnice byl zřejmě promyšleně připravenou provokací, která měla ospravedlnit pozdější nelibostný postup proti tzv. kulakům, ve skutečnosti mnohdy drobným zemědělcům. Nicméně propagandisticky se případ stále připisuje na konto "amerických imperialistů a jejich pomahačů". Bylo by tedy zajímavé vědět, kdo se to nyní vloupal do babického "památníku třídních bojů" a ukradl tam čtyři pistole a samopal.

**VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ**

**HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL**

... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa ...

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formalty k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Dáša, Láďa a Irena /mluvíme česky a slovensky/.

16 ATHERTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

Vzrcadle

Červencová "Panoráma" mne příjemně překvapila hned úvodním snímkem. Pejsky miluju, dávají lásku a jsou věrni: vlastnosti, které mnoho lidí postrádá.

Rubrika "To byl zase měsíc" je svou originalitou jistě nejčtenější částí časopisu. Co takhle prizkum...? Tak se podívejme! Manželka francouzského prezidenta in spe se objevila v Playboyi tak, jak ji Pán Bůh stvořil, sice o pár let později: co si my, muži, budeme povídat, že? Hezká žena je koření života a čím méně toho na sobě má, tím lépe. Jen se přijeďte podívat do Zandvoortu na pláž, pane, to je výběr. A ženy to dobře vědí. Že se v italském parlamentu z tohoto trendu těší pan Pelikán, nepochybují. Jen mne tak napadá, zda se dnes těší ze vzpomínek na padesátá léta v Praze? - Naši generaci obdivovaná /a stále hezká/ "Bardotka" není na tom tak zle, jak se v Panorámě píše. Pokud jsem si mohl přečíst v holandském tisku, sbyla jí přepychová vila na francouzské pláži /dobrovolně tam umožňuje přístup i např. emigrantům z Česka/, 3 auta a kupa pejsků, kočíšek a jiného zvířetiva, neboť Brigítka zvířátka miluje a kvůli nim tehdy tu dražbu svých "relikvií" rozprodávala. Snad víte, že měla také několik let českého přítele, ale ten u ní už dopříteloval. - Nebojte se, pane redaktore, i na přejmenování Leningradu dojde, jako se zas Gottwaldovi bude jmenovat Zlín a Leninovy závody v Plzni poneseou poctivé jméno rytíře Škody. - Ty sovětské občany s vybuchlými televizními obrazovkami litují: dle vašich údajů je to asi deset vyhořelých bytů denně. Co to je? Jich je přece "mnoho". A pak - mějte pochopení! Přivést jeden Philipsův televizor z Holandska do Moskvy, to je jednoduché: rozsebrat ho, okopírovat, také, ale kde vzít vhodný materiál? Zkuste si vzít ohlup na dlani! Tak vidíte...

Tak vidím, že nemáte pochopení pro krizovou situaci v Česku. To, že se instalatérům kromě finančních odměn ještě podstrkují frčany, je přece v zájmu zdkazníka. Potom lze teprve očekávat vysokou produktivitu. Nebo už jste slyšeli, že by komandní údržbaři přišli hned ten den poté, kdy se vám ucpal záchod? Tak prostě... Chudáci "černí instalatérští"/automechanici, elektrikáři, sedníci... dále si doplní každý sám! Kolik toho musí po svém zaměstnání v národních podnicích stačit udělat ve vlastní režii! - Také jsem si vypočítal, že autobus mezi Františkovými Lázněmi a Luhačovicemi se řítí rychlostí 47 a půl km za hodinu. To je asi tak rychle Tour de France v některých etapách. Ale stejně je to pokrok: Goethe jel jednou v kočáře z Karlových Varů do Prahy - Bratru 125 km - celých 11 hodin, to je něco přes 11 km za hodinu - tak co chcete? Český autobus není trysovkou raketa!

Ten pan ministr Young není zrovna moc štedrý k šs. emigrantům, jak tady řku. Vy tam ale také žijete jen dva na jednom čtverečním kilometru. Našinci v Jižní Africe začali s velkým úspěchem pořádát turnaje ve voleném maršáři. Copak kdybyste to také začali? Třeba by se pan ministr nachytil?

Nevím, mám-li brát vážně fejeton pana Jiřího Sýkory. Já mu naprosto věřím, ale to není žádný horror! Horror je film natočený v Anglii s pomocí paní soudružky Tomínové o Chartě 77, kde se pořádají schůze v soukromí a v posadit vidíme známé slogany na sdi: "Se Sovětským svazem na věčné časy!", nebo "Komunismus - budoucnost lidstva". Za to by se studio na Barrandově nemuselo vůbec stydět. Kdyby to byli Tomínovi natočili

tam, mohli se stát i nositeli titulu "Národní umělec" nebo podobně; takhle to jen /oprávněně! / kdekdo z emigrace kritizuje. Dvě - tři fačky, které v tom filmu poletují vzduchem, působí jen na zdejší rozmazalence, kdepak na nás! Kolikpak jsme jich v nejhranějších formách dostali?

Pan Nový z N.S.W. /prosím vás, co to je?, to víte, my tady v koutě Evropy .../ se zabývá velmi často diskutovanou otázkou, jak, kdy a komu fandit? Politika do sportu? Samozřejmě, že ano! Bijme režim jeho vlastními zbraněmi. Každé vítězství soudruha Nováka nebo soudružky Vondáčkové na mezinárodním kolbišti je "vítězství sjednocené tělovýchovy". A z toho vycházejme. Když hokejisté z Prahy hrají proti sovětům, fandíme Praze /menší zlo - a pak, Rusky nemáme přece vůbec rádi/. Když hrají fotbalisté z Bratislavy s Dynamem Moskva, fandíme Bratislavčanům /převlečení amatéři a okupanti naší vlasti/. Když hraje Československo fotbal s Holandskem, fandím ale samozřejmě našim, to je Holanďanům /viz. sjednocená tělovýchova/. Takové je pořadí. Druhým palce Martině: nejen za její tenis, ale i za statečný politický postoj. Jen si přečtěte její knížku "Z Revnie na tenisový trn" - nebo jak se to přesně jmenuje. To vám řekne vše. Lendl mi byl prvně sympatický, když letos prohrál finále Wimbledonu. Bylo na něm vidět, jak ho to mrzí, a tak mi ho bylo líto. Snad tedy za rok. Ale všechna čest vašemu tenistovi, který Wimbledon vyhrál, je to kluk se statečným srdcem.

A nakonec jsem si nechal inserát té paní "z Melbourne a okolí": škoda, že tam "v okolí" nebydlím...

A tak si teď počkám, co nám přinese Panoráma za správy o červenci. A to bude zase měsíc, určitě!

Slovo "sarkofág" pochází ze staročeštiny... mohli jste se dočíst v minulém Panorámě. Autor "Dopisu z Vídne" J. Lion v rukopisu uváděl samozřejmě správně, že pochází ze starořečtiny. K chybě došlo při přepisu. Omlouváme se.

Zástupci Charty 77 se v červenci v Praze setkali s předsedou západoněmeckého Spolkového sněmu P. Jenningerem.

+++ Podle českého výboru pro cestovní ruch trvají nedostatky v ubytovacích možnostech - zejména jde o hygienu a čistotu.

+++ Tři roky trvalo, než si někdo všiml toho, že ekonomka JZD v Trebišově falšuje výplatní listiny. Ani 200,000 korun, které si přivlastnila, nikde nechybělo.

+++ Požár zachvátil rekreační chatu na Klatovsku, kde bylo ubytováno 30 dětí. Jedna dívka uhořela, další děti utrpěly těžká zranění, mj. zlomeniny a vykoubeniny po skocích z oken.

+++ Speciální vozy Tatra 623 svazarmovského týmu Narex, poskytující dosud záchranu při automobilových závodech, začínají pracovat ve špičkových hodinách i na dálnici z Prahy do Bratislavy.

Jiří HODAČ

Někde chodí vrah

Něco se slaví. Záleží na tom, co? Nezáleží. A medik povídá: "Jednou zašili do mrtvolý dospělýho člověka mrtvý dítě, aby maskovali mord..."

"Starý," vydechne unaveně. Slavíme už dlouho, předlouho, vinárna před uzavírací hodinou, číšník vyklápá popelníky, skládá špinavé ubrusy a když jde kolem nás, významně si odkašlává; je to slušný podnik.

"Ale dobrý," nedá se odradit příští lékař našich smutných duší; z jakéhosi důvodu i budoucí psychiatři chodí pitvat. Kouká na nás zkoumavě. Dráždí tím a provokuje: kdo má rád, kouká-li na něj ve tři ráno skoro-psychiater, navíc zkoumavě?

"Vod mrtvol smrděj ruce," kdosi procedí. Tvrdě na vej-tahu. Nutno ho shodit v očích žen: holky jsou na horro-ry, zvláště takhle nad ránem.

"Kravina. Úplná kravina," nedá se. "Na fakultě nedělá-me s čerstvějma. Ty naše sou naložené v roztoku, takovým ládku, úplně to ztratí barvu..."

"A chuť," sykne někdo krutě. Neuspěje. Jedna z dívek ho zdrtí: "Ty seš ale prase!"

"... zůstan jen hmota," nenechá se medik vyvést z mí-ry. Za okny projede policejní auto, se sirénou. "Jsou tam v bazénku roky. Někdy desítky let. Ty havraní řé-ka-j, že má ještě i Němce, jak posbírali v Praze za květnového povstání. Mrtvolý se totiž těžko shádněj, to abyste věděli," vychutnává triumf, zlikvidoval konkurenční uchazeče o přízeň divčích očí. "Tu a tam jen něco ukradnou z krematoria a šoupnou do bazénku. To když sou lidi osamocení a nemaj nikoho. Ználi ste toho beznohýho dědu, co skákal po ruku a žebrał před Alfou? Tak toho tam zrovna máme."

"Pěkná vyhlídka," kdosi se zasměje. Značně cize. Roz-lévá se poslední láhev. Podrží-li se prázdná fľaška vzhůru dnem, vypadne ještě sedmnáct kapek; bůhví, proč zrovna sedmnáct.

"No...", protáhne medik s rozkoší. Vidí, že přišla jeho chvíle. Tak konečně vysype, co vlastně chce říci od začátku. "Včera sem měl na stole nějakýho chlapíka a koukám, vom má nákej divnej krk. Tak vezmu skalpel... a víte, co tam měl?"

"Jak to hergot máme vědět?"

"Podřete se. Měl tam takový to gypsový vejce, co dávaj pod slepice. Podkladek... jo, tak se tomu říká, podklá-dek."

"Keed. Vidíte, jak keed? To se přece nedá spolknout. Nedělej z nás voły, vole," vyráží z protějščí strany stolu někdo, kdo studuje nepřítel dramatickou stroja-finu; řečmi o šroubech dívku po pravici neohromí, ne-má zájem.

"Chytřej," budoucí patolog duší vybere elegantně smeč. Číšník, který chtěl už něco říci, se zastavil metr vedle a taky poslouchá. "To je přece jasný, že to ne-ní možný, že to nemoh spolknout. Von mu to tam musel někdo vrazit, někdo mu to tam musel dát."

"Zaživa?"

"Zřejmě."

"Ale to je pak... Hůůů..."

"Jo. To je pak. Asák na to koukl a zavolal kriminál-ku. Přijeli a řekli - a hele. Pak tedy toho chlapíka

nechali vodvézt na soudní lékařství. K profesorovi Te-sařovi."

"Zjistí něco?"

"Asi ne...", medik, ač opojen triumfem, se neubrání zivnutí. "Mluvíli jsme o tom s asákem. Dyť se ani nevít, kdo to byl, ani jak dlouho jsme ho měli v bazé-nu. Ale vražda to byla, vážená. A řek bych, že dost divnej mord."

Zívne opět, ale teď už spíš chtěně než doopravdy: chce nám dát najevo, jak jsou mu takové věci všední, co my víme.

Mlčíme chvíli. Někde v lednici ústavu soudního lékař-ství mají člověka beze jména, vylouhovaného konzervač-ním roztokem; člověka bez data narození, bez profese, bez data smrti a prožitých lásek, beze všeho, co dělá člověka ne hmotou, ale právě člověkem. Leží tam nahý a s proříznutým hrdlem, jak mu je prořízl tady Pavel s profesionální surovostí a s profesionál-ním klidem. Na noze má cedulku a na ní nejspíš otazník.

A někde kolem chodí vrah. Už roky tu někde chodí, možná desítky let. Snad se bál zkraje. Snad se nazačátku klepal pokaždé, když mu projelo policejní auto pod oknem. Ale teď už si zvykl a dávno nemá strach: nedostali ho a nedostanou. A i kdyby dostali - jestli se to stalo před dvaceti roky, je trestný čin vraždy stejně promlčen.

První se probere číšník: "No tak, dámy a pánové, zítra je taky den, zítra vás taky rádi uvidíme."

Smutno je, když dopito: moudří lidé praví, že vždy se má koupit tolik lahví, kolik se vypije, plus dvě k tomu.

A tak se zvolna rozcházíme.

/1972/

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetko-právních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle advanzá a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, p ř í j í t e n a p ř d v n í p o r a d u !

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

V pohádkách a vtipech se často vyskytuje člověk před volbou jedné ze dvou možností. A není tomu tak pouze jenom v pohádkách.

Vždycky jsou dvě možnosti. Buď se někdo narodí v zemi zelené, lesů a přebytku vody, pak to má dobré. Nebo se narodí někde ve slunečně vyhlášené uprostřed písčitého plání pouště, kde kapka vody je dražší než kilo zlata, a pak má dvě možnosti. Přestěhovat se do některé

jednou přišel

DOPIS Z VÍDNĚ

MALÁ ZAMYŠLENÍ JINDŘICHA LIONA Z RAKOUSKA

z prvně jmenovaných zemí, a pak to má dobré. Nebo zůstat na místě, a pak má zase dvě možnosti.

Můžeme začít také jinak. Buď se někdo narodí chudým rodičům, a pak to má lehké kdárove dobré. Nebo se narodí majetným rodičům, a pak to má kdárove špatné, ale má opět dvě možnosti.

Ne, nechci tu myšlenku o dvou možnostech dále rozvíjet. Chtěl jsem jen naznačit, že člověk má sice, když je jednou na světě, vždycky dvě nebo i více možností - ale do jakého světa, do kterého prostředí, či do jaké rodiny se narodí, to si vybrat nemůže. Není to závislé na něm a tudíž má zase dvě možnosti: buď se v pozdějším životě smířit se svým osudem nebo se nesmířit a bojovat proti svému osudu.

Může se dítě přičinít o to, aby se narodilo v zemi hojnosti, sociální spravedlnosti a lidského štěstí, nebo aby mu matka nedala život někde, kde bude opětovně vystaven pustošivým válkám, hospodářským krizím, pronásledování kvůli svému jazyku, náboženství, tvaru nosu, barvě pleti, názorům, zvykům atd?

V pozdějším životě má takové dítě ovšem možnosti dvě. Buď zůstat tam, kde ho za něco pronásledují, a přizpůsobit se nebo se dokonce přidat na stranu svých pronásledovatelů. Nebo se odstěhovat tam, kde ho někdy nikdo nebude zmeromochovat a vmusovat mu štěstí podle své vlastní představy, ale proti jeho vůli.

Takový člověk tedy odejde, pokud k tomu má příležitost, někam jinam a nosí s sebou od toho okamžiku epiteton šťastný emigrant. Což ovšem ještě není pojistka trvalého, skutečného štěstí.

Ptal jsem se kdysi člověka, který odešel z domova, žil jednu dobu ve Švýcarsku, pak v Americe a nakonec se odstěhoval daleko k australským protinožcům, jak se mu kde líbilo a kde by žil nejraději. Chvilí se zamyslel a pak mi odpověděl: Já jsem všude tak trochu nerad.

Když jsem brzy po druhé světové válce psal reportáž o emigrantech, kteří před Hitlerem utekli do nejrušnějších koutů světa a vrátili se nyní domů, byl jsem vyslán za jednou takovou skupinou v repatričním vlaku, který je vešl zpátky do Prahy.

Jízda, která dnes trvá pouhých několik hodin, zabírala tehdy plné čtyři dny, protože se po celém Německu musel vlak vyhýbat bombardovaným a ještě neopra-

veným tratím. Byl to v té době jediný pravidelný mezinárodní vlak v této části Evropy.

Náš přechodný pojízdný domov byl vybaven vojenskou kuchyní, i vojenskou pekárnou, odkud cestujícím podávali po celou dobu jízdy jakékoli množství chleba. Pochopitelně zadarmo.

V poraženém Německu vládli v té době veliký hlad a po celé koleji stály v den příjezdu repatričního vlaku stovky dětí a maminek s kojenci na rukou a žebrały o krajíček chleba. Z očí jim koukalo zoufalství. Za bochník nabízely ženy po celou válnu schovávané šperky - zlaté náhrdelníky, náramky, prsteny a brože. Bylo to často celé jejich jmění a příští den už neměly co nabízet.

Mnoho repatriantů i členů vlakové posádky toho využilo a vyměňovalo bezplatné bochníky za rodinné poklady, jichž si přiváděli domů plné hrsti.

Pozoroval jsem výměnnou činnost oknem svého oddělení nechápavě a tvrdě jsem prohlašoval, že ode mne žádné německé dítě nedostane sebestačnou sousto jídla, i kdybych za to dostal celé bohatství. Měl jsem ještě před očima obrázky z prvních poválečných reportáží, v nichž byli líšeni esesáci, jak rozbíjeli nemluvnatům lebky o stěny koncentračních táborů. A za to by mělo jediné německé dítě dostat ode mne něco k jídlu, i kdyby mělo sebevětší hlad?

Dnes se za své tehdejší jednání stydím, ale v oněch dnech jsem stál ještě pod šokem zpráv o nacistických zvěrstvích. Ve vlaku seděla také mladá židovská žena, vlastně ještě dívka, která prožila válku v jižní Francii jako 'ponorka', ale která měla už zprávy o tom, že její rodiče, tři sourozenci a řada dalších členů rodiny zahynuli v plynových komorách Osvětimi. A tato dívka rozdala německým dětem zadarmo a bez protislužeb nejen celý svůj přiděl chleba, ale potají jim nosila na každé zastávce další zásoby z kuchyňského vagonu. Chvilí jsem ji pozoroval a pak se nechápavě zeptal, zda právě ona, která ztratila - snad zrovna z rukou otce těchto dětí - celou svou rodinu, mohla tak rychle zapomenout. A ona mne odzbrojila slovy: Copak ty děti za to mohou?

Tehdy jsem si poprvé uvědomil, jak lehce se člověk nechá strhnut nendívst a jak rychle ztrácí soudnost. A nesmírně jsem si vděčil oné dívce, která si zachovala lidskost i ve chvílích, kdy mnozí ještě lomcovala zloba a touha po odvetě.

Mstil jsem se za činy otce na bezbranných, trpících dětech. V žem jsem tedy byl lepší než ti, jejichž činy jsem takto oplácel?

TENTOKRÁT PSÁNO PRO PANORÁMU A REPORTÉRA

NAVŠTIVTE

Green Gables Chalet

★★★★ WARBURTON ★★★★★

Pouhou hodinu jízdy autem z Melbourne!

Můžete zde prožít příjemnou dovolenou v krásném prostředí, můžete se zde zastavit na nedělní oběd s výběrem českých i australských jídel vyhlášené jakosti, můžete zajít i jen na odpolední svačinu!

Mimo jiného budete mít k dispozici 8 akří stylouě udržovaných zahrad, tenisový kurt s večerním osvětlením a vyhřívavý bazén...

Místnosti pro oslavy všeho druhu, restaurace B.Y.O.

INFORMACE - P.O. Box 25, Warburton, Vic. 3793
Telefon /059/ 66-2077

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
v průběhu dne: /03/ 561-8173
večer /do 9 hod./: /03/ 561-3171

O KNIHÁCH
(nových i j.)

Australská rozhlasová stanice ABC vysílá pravidelný pořad o nových knihách. V jedné z posledních recenzí jsem slyšel o práci /Vasily Grossman: Life and Fate, Fontana Paperbacks, 1985, str. 880, A\$ 14,95/ přirovnávané k Doktoru Živagovi Borise Pasternaka či Solženicinovu Prvnímu kruhu.

Recenze byla velmi příznivá, knihu jsem si koupil a byl jsem přímo ohromen nejen její obsažeností, ale i její přímostí a tematickým záběrem. Spíše bych ji přirovnal k Tolstého Vojně a míru zasazené do první poloviny tohoto století, vlastně jen do několika let druhé světové války. Tato poznámka chce jen na toto dílo upozornit čs. exilové čtenáře, ani se nebudu pokoušet o nějaký rozbor či naznačení děje. Ten probíhá v šestnácti rovinách a je zalidněn více než 160 postavami, vyličení takového počtu charakterů je autorsky neobyčejně náročné, tak jako jejich identifikace, sledování pro čtenáře. Jen překlad tohoto gigantického díla do angličtiny je literární událostí. Měli byste se jí zúčastnit. Spisovatel vás zavede do bytů obyčejných i prominentních ruských občanů, do vědeckých ústavů, do sovětského pracovního tábora, do nacistického koncentráku, do generálního štábu Rudé armády, do hlavního stanu generála Pauluse, německého oblehatele Stalingradu, do města Ufa na Sibiři, mezi sovětské letce, do kalmýcké stepi, mezi ruské tankisty, do Kazaně, do první linie ruské fronty i do jejího zázemí. Mezi postavami najdeme sovětské občany a vojáky všeho druhu, stranické fanatiky, politické skeptiky, vědecké pracovníky zmitající se mezi pravdou výzkumu a tlakem jej falšovat, lidi trpící pro svoje náboženské přesvědčení, šmelináře a podvodníky, vlasovce, národovce, prospěcháče, jednoduše jde o spektrum života během války.

Grossman dokončil své veledílo v roce 1960, některé kapitoly byly publikovány v sovětských literárních časopisech, ruský celá kniha ale nikdy nevyšla, i když během politické oblevy za Chruščova byla jákási naděje na vydání. Rukopis byl ale v roce 1961 Grossmanovi vrácen s verdiktem, že jde o protisovětskou propagandu a tím byl osud tohoto acidila zpečetěn. Suslov, tehdejší hlavní ideolog KSSS, prohlásil, že kniha nemůže být publikována během příštích dvou set let. Naštěstí se zmýlil. Grossman zemřel v silné depresi o tři roky později, rukopis byl ale ofotografován na mikrofilm a propašován na Západ. Jak jsem se již zmínil, ani se nepokouším nastínit děj. Popisuje atmosféru Ruska během války se vším hrůzstvím, zbabělostí, neschopností a pře-

konáváním nesčíslných obtíží a osobních tragédií. Všim se táhne černá niť strachu, pociťoval jej jak voják v předním palebním postavení, tak generál velitelského štábu, jak uklízečka, tak ředitel sibiřské elektrárny. Všichni měli strach z udavačů a politických machinací, i ti, kteří byli v německém zajateckém táboře, dokonce i ti, kteří byli vedeni do plynové komory. Kromě popisu skutečných událostí kniha obsahuje autorovy historické a filozofické úvahy. Ještě jsem se nesetkal s takovou paralelou identifikace nacismu a komunismu. A to asi nejvíce vadí sovětským cenzorům a knihu dali na dvousetletý index pro věrný portrét stalinského Ruska.

Na závěr poznamenávám, že další ruský spisovatel se uchází o označení "následovníka Borise Pasternaka". Jde o Anatoli Rybakova a jeho knihu Děti Arbatovy. Rybakova známe jako autora Těžkého písku, popisujícího utrpení židovského obyvatelstva na nacisty okupované Ukrajině. Děti Arbatovy jsou autobiografickým románem a mnoho postav je autentických např. Stalínův osobní tajemník Proskrebyšev nebo neblaze známý S. Kirov. Kniha se nazývá podle domu na Arbatově ulici, kde Rybakov před válkou bydlel a kam se jako demobilizovaný voják vrátil.

IP

Během posledních 10 let téměř deset tisíc mladistvých bylo přijato západními evropskými státy. Integrace dětí a chlapců do 18 let přináší hostitelským státům zvláštní problémy, které se nedávno řešily na semináři za účasti 9 států. Výsledky jednání byly publikovány ve zprávě "Unaccompanied minor refugees in European resettlement countries"/ International Social Service, German Branch, Frankfurt, 1986, 220 str./.. V NSR byla dále publikována rozprava o lidských právech na základě práva azylu "Eine menschenrechtliche Begründung des Asylrechts" / Nomos Verlag, Baden Baden, 247 str./.. "The story of Migrants in Latin America" se nazývá anglický překlad původního španělského textu /University of Pittsburgh Press, 1986, str. 180/. Pod titulem "The making of an Englishman" napsal F. Uhlman svoje vzpomínky, jak uprchl před Hitlerem do Anglie, vydal nakl. V. Gollancz, London; kniha vyšla také francouzsky s názvem "Il fait beau à Paris aujourd'hui".

IP

Jaroslav KOVÁŘÍČEK

Básníková lampa

Moderní konzumní společnost jeví se být převážně prozaické povahy a na poezii si příliš nepotrpí. Bývaly doby, kdy lidé cítili potřebu poezie, dnes ale máme jiné diety. Bdsník není sice vždy opomíjen, občas je některému poetovi udělena cena či vystrojen státní pohřeb, na čtení jeho básní však nezbyd moc času ani chuti.

Bývalo českou tradicí básníky nejen milovat, ale také

Pokračování na další straně

RODIČE: máte zájem pomoci svým dětem k lepším výsledkům ve škole?

Objednejte si nezávazné předvedení vzdělávacího programu WORLD BOOK - CHILDCRAFT speciálně připraveného pro potřeby studentů základních a středních škol.

Pro bližší informace volejte Marii na tel. číslo /03/ 794-7220.

číst. Dnes se české básně nesnadno prodávají, jak vám jistě a ochotně potvrdí kdejaký exilový knihkupec. Přesto poezie zůstává druhem kouzelného bláznovství, které život obohacuje a kterého není nikdy dost.

Dovedete si představit člověka, který uspořádá výběr z české poezie, přeloží do angličtiny a vydá tiskem v Austrálii? Podivín, pošetilec, říkáte. Ano, jak jinak. Tímto pošetilcem je velký přítel české kultury pan Alfred FRENCH, který sestavil a roku 1986 v australském hlavním městě Canberrě vydal antologii české poezie "The Poet's Lamp" /Básníková lampa/. Vedle svých překladů českých básní zařadil do knihy i překlady z per prof. W.E. Harkinse, manželů Milnerových a dalších. Vzniku knihy byl nápomocen nejen Památník českého písemnictví na Strahově, ale i Australian Grants Commission /Australský kulturní fond/.

Knihu otevírá Frenchův stylištný a stručný úvod. Výbor pak začíná básní "Křest Sv. Vladimíra" od K.Havlíčka Borovského, následuje však již jen česká poezie 20. století. Takže zastoupení nejsou ani Mácha, Neruda, Březina atd. Nejedná se tedy o antologii historicky reprezentující českou poezii, ale vskutku jen o výběr z ní. Výběr notně subjektivní. A právě tento aspekt knihy je velmi zajímavý pro milovníka české poezie. Zajímavé je totiž pozorovat, které básně vybrali z přebohaté nabídky tento v Austrálii žijící Angličan, p. French. Během našich školních let byli nám někteří básníci z jejich díly vloženi do povědomí bez ohledu na jejich poetickou hodnotu. Třeba Wolkner nebo Bezruč jsou známí většině českých čtenářů, aniž by se kdo příliš zajímal o uměleckou stránku jejich prací. Jak známo, popularnost a kvalita nejsou vždy navzájem úměrné. Poezie ovšem působí v širokém společenském kontextu, právě tato její působivost je kulturně významnější než sebeodbornější estetické rozbor - ty přenechme uměnovědným specialistům, když už nemají co lepšího na práci.

Frenchův výběr je pro českého čtenáře neobvyklý, až podivný, a právě tím zajímavý. "Maryčka Magdonova" tu schází, ale nalezneme zde Horovu "Dělnickou Madoanu". Bylo by asi zajímavé srovnávat tyto dvě ukázky sociální poezie a zamýšlet se, která z nich je z hlediska poetické kvality lepší /či snad by bylo přesnější použít výrazu "horší"?/. V antologii je tedy zastoupen starý komunistický Hora, jakož i S.K. Neumann, zároveň i katolici jako Jakub Deml a Jan Zahradníček. Z básní velmi známých najdeme Šrámkův "Raport" vedle méně známých prací nejznámějších básníků - Nezvala, Biebla, Halase, Seiferta, Holana, Hrubína a Orteny. Najdeme tu i ukázky z autorů proslulých spíše pro jejich činnost překladatelskou - Kamila Bednáře a Jiřího Haukovou. Také je tu básně Josefa Kainara, mladší generace je zastoupena Miroslavem Holubem a Josefem Hanzlíkem. Celkem 18 básníků.

Výběr básníků a básní je zajímavou záhadou knížky. Troufnu si tvrdit, že antologie není zdaleka výběrem toho nejlepšího z novodobé české poezie, za pozornost však stojí. Pan French je předním západním znalcem české literatury a jeho výběr byl jistě uvážlivý. Jeho volba je proto pro nás i zajímavou studií toho, jak působí česká poezie na cizince, který nebyl v mládí týrán onou nešťastnou otázkou našich češtinářů "co chtěl básník říci?" Pokud vím, pan French není nositelem Fučíkova odznaku.

Co se mi na knížce silně nelíbí, je její obálka: nevkusná, ba přímo ošklivá. Jaká škoda, že se nakladatelství neobrátilo na nějakého českého výtvarníka, je jich mezi námi v exilu hodně a jistě by se mezi nimi našel nadšenec, který by za ten skromný honorář dodal další tradiční kvalitu české knihy - totiž skvělou výtvarnou úroveň. Přestože poptávka po poezii je malá, vyšlo už v exilu dost sbírek a i když jsou dělány takřka jako na koleně, jejich grafická úprava je na úrovni, mnohé z nich právě svou grafickou prezentací předčí běžný

západní standart velkých nakladatelských domů.

V oblasti poezie se zrcadlí asi nejlépe naše tradiční láska ku knize. Velkou práci dělá mnichovské vydavatelství Poezie mimo domov a vzpomenout musím i vynikající, dnes již asi zaniklé švýcarské edice AKT. Obzvláště grafické úpravy Lucie Radové jsem s potěšením ukazoval svým australským přátelům, u kterých budily zasloužený obdiv. V tomto směru nesnese australská antologie srovnání, škoda promarněné příležitosti.

Přiznám upřímně, že nepovažuji tuto knihu za příliš zdařilou. Přesto si ji dovoluji krajanům vřele doporučit. Překlady z české poezie nejsou vydávány ve světě často, natož pak v Austrálii. Tato publikace bude jistě sběratelskou vzácností. Obsahuje řadu dobrých věcí, které je potěšením mít ve vlastní knihovně. Všechny básně jsou publikovány zároveň i v originále, kniha tedy může sloužit i čtenáři angličtiny neznalému. Pro anglicky mluvícího Čecha poskytuje příležitost studovat techniky a úrovně překladu.

Zdrojem velkého čtenářského potěšení může být zjištění, že leccos bychom mohli zvládnout lépe. Tak třeba prof. Harkins se zachoval velmi cudně při překladu následující strofy z Havlíčka:

Cár, necár, svátek, nesvátek,
že mi všechno rovno
ne a ne a nebudu hřmít,
co z toho mám? Hovno!

I don't give a clipped farthing
For your copper's star -
I won't thunder - say that's final
When you see the tsar!

Jistě bychom při troše přemýšlení našli lepší způsob, jak převést do angličtiny Havlíčkovu poetickou šťavnatost.

Další užitečnou stránkou knihy jsou v závěru uvedené biografické údaje všech zařazených básníků. I když tato antologie není vskutku reprezentačním dílem české poezie, přece jen tedy je okénkem umožňujícím nahlédnout do kultury a duše jednoho středoevropského národa, nám velmi drahého národa, západním světem však dnes nezaslouženě opomíjeného. "Básníková lampa" je nejen zajímavou knížkou do naší knihovny, ale i neobvyklým a užitečným dárkem našim anglicky mluvícím přátelům.

Pan French si zaslouží naše díky za svůj zájem o českou kulturu a za snahu přibližovat ji anglicky mluvícímu světu.

Alfred French: "The Poet's Lamp", 145 stran, \$ 15.00,

Vydal: The Leros Press, Canberra
Australian Capital Territory 1986
ISBN 0 949264 40 7
P.O. Box 18, DUFFY,
ACT, Australia 2611

Jeden z největších australských časopisů nedávno podrobně informoval o práci výtvarníka Pavla Formana, žijícího v Austrálii. Pan Pavel Forman je bratrem filmového režiséra Miloše Formana.

Čs. televize ve spolupráci s italskou stanicí Roma 2000 připravuje seriál o dramatické sopranistce českého původu Tereze Stolzové.

Vítězství z festivalu Děčínská kotva si odnesli P. Wožniak a P. Čort se skladbou Jeden lidský úsměv, kterou zpívala skupina Kontrast.

První mezinárodní festival pantomimy se konal v Mariánských Lázních.

Národní divadlo v Praze experimentálně zavádí odměňování herců podle zvláštního bodovacího systému. Prý budou mít všichni stejnou šanci dostávat role /to by ovšem byla novinka - připomeňme si třeba odstavování Hrušínského či Macháčka kvůli politickým škraloupům/, bude se podporovat konkurence při jejich zadávání. A taky se prý přitáhne uzda těm členům první scény, kteří si do Národního chodí jenom na kafe, protože "ty správný prachy" se vydělávají jinde, hlavně v televizi.

János Bán, představitel hlavní role filmu Vesničko má středisková režiséra J. Menzla, si odnesl cenu za nejlepší herecký výkon z festivalu filmů pro mládež v Paříži.

Operní festival Smetanova Litomyšl byl věnován především dílům Myslivečka, Janáčka a samozřejmě Smetany.

Dechové kvinteto Academia odcestovalo do Anglie, kde mj. připraví první digitální nahrávku skladeb A. Rejchy pro dechové nástroje.

Rozsáhlá rekonstrukce budov probíhá v pražském Náprstkově muzeu. Se znovuotevřením se počítá koncem roku 1988 - první expozice bude věnována Austrálii a Oceánii.

Malíř, grafik a ilustrátor prof. J. Novák zemřel v Praze ve věku 84 let.

Druhou největší numizmatickou sbírku má po Praze Plzeň. Jen různých medailí obsahuje přes 4000.

Festival sborového zpěvu se konal v Táboře pod názvem Europa cantat. Zúčastnily se ho sbory z dalších 10 evropských zemí.

Lidové obrázky na skle se vystavují v jihomoravských Ivančicích. Dokládají mistrovství lidových umělců z Moravy, Čech i Bavorska.

Filmový režisér Karel Steklý, který na sebe upoutal pozornost hned svým prvním samostatným filmem - Sirénou, zemřel v Praze ve věku 83 let.

Balet pražského Národního divadla odjel do Itálie s Prokofjevovým Romeem a Julii.

Dech 50. let nás ovane při čtení informace o tom, že skupina jihočeských výtvarníků dostala za úkol malířským štětcem zachytit postup výstavby temelníské jaderné elektrárny.

Julius Mařák a jeho žáci - název výstavy v Jihlavě. Z umělců, kteří navštěvovali Mařákovu ateliér, je jich zastoupeno 20.

Ve věku 69 let zemřel v Piešťanech hudební skladatel a dirigent Tibor Frešo.

Scénárista a filmový režisér Josef Mach, rodák z Prostějova, zemřel ve věku 78 let. Mj. natočil Hrátky s čertem.

Výročí 200 let od narození J. E. Purkyně se mj. připomíná pražskou výstavou o jeho vztahu k výtvarnému umění.

Nejvyšší cenu v kategorii dramatických děl televizního festivalu Zlatá Praha získal japonský snímek Ten den, kdy můj otec... V hudební kategorii zvítězil holandský film Dítě a kouzla.

Josef Kemr, člen činohry Národního divadla v Praze, přes své ohromné herecké kvality nezískává mnoho poct od mocných světa: nejen že není vyzbrojen vhodnou legi-
timací, ale je navíc hluboce věřící katolík a nijak se tím netají. O divadelních prázdninách objíždí vesnice a vlastnoručně opravuje pustnoucí boží muka.

Před 140 roky zemřel Matěj Kopecký, legenda českého loutkového divadla.

NA ABC FM

V sobotu 8.8. ve 20.00: Dvořákovy Bagatelly, Opus 47, o něco později ve stejném pořadu Maličkosti, Opus 75. Ve 22.00 hudba Mahlerova - Das Knaben Wunderhorn,

Skladby Antonína Dvořáka budou na programu po sobotní půlnoci, tedy v nedělní ráno o půl jedenácti 9.8.: Serenáda pro dechové nástroje a kontrabas, Opus 44, a Klavírní trio č. 3 f moll, Opus 65,

Středa 12.8. ve 14.45: Dvořáková symfonie č. 9 "Novosvětská" v podání Berlínské filharmonie za řízení Rafaela Kubelíka, Rejchova Symfonie Es dur, Opus 41, a Mahlerova Symfonie č. 4,

Sobota 15.8. v 19.05: skladby Zelenkovy, Týmovy a Maškovy. Po půlnoci Dvořákovy Scherzo Capriccioso a Kvartet č. 11 C dur, Opus 61,

Čtvrtek 20.8. v 11.00: Smetanova Má vlast v nahrávce Supraphonu na kompaktní desce - Václav Smetáček řídí Českou filharmonii.

Pátek 21.8. ve 20.30: v přímém přenosu koncertu z Adelaidy je třetí skladbou programu Dvořáková Symfonie č. 7.

Neděle 23.8. v 00.30: Dvořák-Violoncellový koncert h moll, Opus 104, a Slovanské tance, Opus 72.

Úterý 25.8. v 8.30: první pořad Musica Bohemica, uvádějí skladatele Smetanu, Tomáška, Vranického, Zelenku, Myslivečka, Kapřivu a Koželuha.

Středa 26.8. v 8.30: druhý pořad Musica Bohemica - Martini, Voříšek, Smetana, Dvořák a Suk.

Neděle 30.8. v 00.30: Dvořák - Novosvětská symfonie, nahrává Vídeňskou filharmonii s Herbertem von Karajanem, Smyčcový kvartet č. 12 F dur, Opus 96 "Americký".

-jk-

PŘEDPLATNÉ

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii	12 měsíců..... \$ 22.00
	24 měsíců..... \$ 44.00

do zámoří	Lodí	12 měsíců..... \$ U.S. 19.00
	letecky	12 měsíců..... \$ U.S. 24.00

Předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji posíláme časopis letecky, přičemž účtujeme pouze cenu lodní pošty.

Předplácím si časopis PANORAMA na 12 / 24 měsíců /nehodící se škrtněte/.

Příkládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou naprosto dobrovolné a používá se jich k zaslání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

Československo - Austrálie 3-1, Galešův pohár v tenisu. Vítězstvím se Čechoslováci probjovali do finále neoficiálního mistrovství světa reprezentačních celků hráčů do 20 let.

Na univerziádě v Zářebu triumfovali Američané, kteří se umístili na prvním místě v počtu získaných medailí před SSSR a Rumunskem. Čechoslováci /1 zlatá, 2 stříbrné, 2 bronzové/ se umístili až na níjak slavném 16. místě.

V anketě časopisu Čs. sport byl za nejlepšího čs. fotbalistu jara vyhlášen Kubík /Slavia/ před Chovancem /Sparta/.

Mistrovství státu Victoria v kolové a krasojízdě se konalo v melbournském Sokolském národním domě. Mělo velmi dobrou úroveň, soutěžící ze sebe vydali maximum. Čestnými hosty byli P. Jindra, ředitel firmy Tech-Rentals, a prezident federace cyklistiky Victoria

L. Dun. V krasojízdě zvítězila M. Brodecká před R. Zacharem, M. Truhlářovou, D. Jindrou, J. Kuličovou, B. Pospíchalovou, S. Sosnovcem a M. Truhlářem. V kolové byli nejúspěšnější M. Pošepný - M. Tábořský /Mel.I/ před P. Míčkem - P. Tábořským /Mel.II/, D. Zacharem - D. Brodeckým /Mel.III/ - v soutěži juniorů, v seniorech byli první V. Sosnovec - J. Tábořský /Mel.I/.

Sparta - Dunajská Streda 0-0 po prodloužení, 2-3 na penalty: finále Čs. poháru v kopané, který tak putuje na Žitný ostrov. Hrání v Kopřivnici, 10,900 diváků.

S. Bubka /SSSR/ 603 cm ve skoku o tyči: nový světový rekord z Memoriálu E. Rošického v Praze.

Dorosteneckým přeborníkem Československa v kopané se počtvrté stal Baník Ostrava.

Petr Korda, novopečený mistr Československa v tenisu: obdivují Lendlův servis a hru zezadu, Borgův pohyb na hřišti, hru na síti McEnroe a Beckerovu drzost. Kordovi je 19 a už roku 1985 byl spolu s Cyrilem Sukem vyhlášen mistrem světa ve čtyřhře.

Evropský atletický pohár vyvrcholil v Praze. V mužích zvítězil SSSR před Vých. Německem a Velkou Británií,

v ženách Vých. Německo před SSSR a Bulharskem. Československá družstva v obou případech skončila šestá.

Ve věku pouhých 56 let náhle zemřel František Šafránek, legendární fotbalový obránce Dukly Praha, přezdívaný "houslista": pouzdro s houslemi si skutečně doma nikdy nezapomněl a stejně jako na trávníku, i se smýčcem to uměl výborně.

K přátelskému fotbalovému utkání do Příbrami vyrazila jedenáctka Klubu ligových kanonýrů, tedy hráčů, kteří v nejvyšší čs. soutěži nastříleli víc než 100 gólů. Vedle Bicana, Peška, Hemeleho, Nehody, Petra Herdy, Maška a dalších tentokrát nastoupil i Antonín Panenka - ovšem jako host, protože sám v lize nastřílel "jen" 76 branek. Nicméně dvěma senzačními góly - levačkou z 25 metrů do horního rohu a pravačkou halfvolem z dvaceti metrů - jasně dosvědčil, že mezi ligovými dělostřelci se nemá za co stydět.

Sjöberg 242 cm ve skoku vysokém: nový světový rekord ze Stockholmu.

Výsledky Wimbledonu snad nemusíme znovu připomínat. Jen pro zajímavost podotkneme, že až do r. 1967 hráči bojovali jen o pohár a potřešení pravici. První premii - 2000 liber - získal Laver, Kodeš v r. 1973 si odnesl 5000 liber, Borg v r. 1980 20,000 liber, o čtyři roky později McEnroe ale už 100,000 liber. Loni Becker odcházel s šekem na 140,000 liber a letos Cash se 155,000 librami.

Rozhlasování evropských fotbalových pohárů: na Spartu /PMEZ/ čeká očividně slabý Fram Reykjavík, na D. Stredu /PVP/ kyperský AEL Limassol, na Bohemians /UEFA/ silný belgický SK Beveren a na Vítkovice /taky UEFA/ AIK Stockholm.

Suková - Fukárková 2-6, 6-4, 6-3: finále mistrovství Československa v tenisu žen.

Dva členové kdysi slavného fotbalového týmu Dukly Praha - "komár" J. Brumovský a J. Vacenovský - oslavili své padesátiny.

Současná Dukla má ovšem do bývalé slávy hodně daleko, čehož průvodním znakem je i trvalý odchod hráčů, kteří za něco stojí. Nyní se rozloučil s Juliskou reprezentant Jan Fiala, 31, fotbalista roku 1982. Míří do francouzského Le Havru, kde už hraje Vízeň, taky donedávna z Dukly.

V roce 1962 trnavský student Jozef Štibrány senzačním gólem v utkání s favorizovanými Španěly otevřel Českoslovákům cestu až do finále MS v kopané. Štibrány má letos 47 roků, ale stále si udržuje svou váhu a mj. výborně hraje tenis. Povoláním je učitel - tělocvikař a současně zástupce ředitele školy.

Na kopanou žen se pomalu přestává koukat se shovívavým úsměvem a začíná se brát vážně. Zejména ve Skandinávii jde o masovou záležitost. Současné mistryně Evropy Norky /ve finále ME porazily Švédky 2-1/ mají základnu 50,000 /! / hráček; ve vedení norského fotbalového svazu je už 2 roky žena, což je světová rarita. Reprezentantky Československa se dosud ME neúčastnily, ale na příštím prý nebudou chybět.

O neobyčejném plaveckém talentu se zmiňují instruktoři plavání ze slavistického bazénu v Edenu: jakási zájemkyně o lekci, která dosud nikdy neudělala ani tempo, hodinu výuku pozorovala, rozmýšlela se, pak do vody přece jen vlezla, odrazila se - a bez pomoci přeplavala celý bazén. Bylo jí 87 let.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

UNÁSV...

CANBERRA

Na scéně hl. města Canberrý - sólisté a soubor Canberrské konzervatoře

Bedřich Smetana: *PRODANÁ NEVĚSTA*

8., 10. a 12. srpna v 7.30 večer

Llevellyn Hall

Canberra School of Music /konzervatoř/

Canberra City ACT

Vstupné \$ 15, skupinově \$ 12, snížené \$ 6

V souboru zpívají Čechoslováci a výběrem krojů pově-
řeny členky československé skupiny v Canbeře.

SOUTH AUSTRALIA

V minulém čísle *Panorámy* jsme informovali o vysvětlení p. Václavíka, proč se neuskutečnil zájezd adelaidských ochotníků do Melbourne. K věci jsme nyní dostali i do-
pis Čs. klubu v Adelaide spolu s výtiskem informačního zpravodaje *Život*, který přetiskuje některé materiály, týkající se celé záležitosti. Věříme tedy, že krajané v Adelaide jsou prostřednictvím klubového buletinu, případně i místního etnického vysílání rozhlasu, informováni o názorech všech zúčastněných stran. Nemysleme, že by rozebírání celé záležitosti na stránkách *Panorámy* bylo opodstatněné, neboť jde vysloveně o místní problém a valná většina našich australských a zámořských čtenářů by mu neporozuměla bez zevrubného objasnění pozadí. Doufáme, že vše se vyřeší způsobem, který bude ku prospěchu celé Čs. komunity v Jižní Austrálii.

Obávám se, že král místo křetochvil začíná sedláčit. Je pryč někde na Moravském poli

VALNÁ HROMADA Čs. klubu v Adelaide se koná v neděli 23. srpna v 15.00 hod. v místnostech Čs. národního domu, 61 Coglein St., Brompton.

VICTORIA

Dne 12. července se konala XIII. řádná valná hromada TJ SOKOL MELBOURNE, která zvolila nový výbor pro období 1987 - 88:

Starosta - br. V. Haramul, místostarosta - br. J. Petráň, jednatelka - ses. M. Dubová, pokladník - br. Z. Dub, náčelník - br. J. Tůma, náčelnice - ses. S. Richtrová, matrikář - br. J. Dohnal, zábavní ref. - br. J. Janeček, vzdělávatelka - ses. J. Tůmová, knihovnice - ses. S. Richtrová, kron. a arch. - br. J. Viola, tisková ref. - ses. J. Tůmová, zapisovatelka - ses. Pirková, členové výboru - ses. J. Skálová, bratři R. Brodecký, V. Sosnovec a V. Truhlář, dobrovolná soc. pracovníce - ses. Wostrá, revizoři účtů - br. J. Vaněk a br. J. Kadaně, honorary solicitor - dr. A. Březný, honorary auditor - p. V. Špícl.

Všem nově zvoleným členům výboru a dalším obětavým pracovníkům přejeme mnoho úspěchů při jejich náročné práci ku prospěchu tělocvičné jednoty i celé krajské veřejnosti v Melbourne.

Podle sdělení Sokolského listu je členy TJ Sokol Melbourne 127 mužů a 95 žen. Věkový průměr členstva je 56 let.

Dne 3. července po delší nemoci zemřel dlouholetý člen jednoty br. Ferdinand Herz.

Nejbližší program v Sokolském národním domě:

9. srpna v 13 hod.: nedělní oběd pro penzisty

13. srpna v 19.30 hod.: výborová schůze, účast nutná

29. srpna v 20.00 hod.: Večerní selanka č.2

5. září v 20.00 hod.: Sokolské šibřinky /maškarní/

Upozornění: Měsíční zábava, připravovaná každou první sobotu v měsíci, se v srpnu n e k o n á.

Omluva: Nedopatření nám v minulém čísle vypadlo oznámení o programu, připravovaném oddílem kolové.

LEKCE LYŽOVÁNÍ na Mt. Buller

každou neděli v zimní sezóně pro Vás po předchozí domluvě připraví Robert ŽALLMANN, dvojnásobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování.

Volejte během týdne: /03/ 20-7437 /v prac. době/
/03/ 531-8735 /večer/

POBYT NA HORÁCH -

s ústředním topením a možností příjemného společného posezení v lovecké hale.

Srdčně Vás zve Jaroslav KANTA.

Telefon: /057/ 57-24-78 /pouze večer od 8 do 10 hod./
Poštovní spojení: P.O. SOUTH TAWONGA, Vic. 3698

V HORÁCH

už bude posdě uvažovat o skutečně prvotřídní výstroji!

Vaše cesta za sněhem proto musí začít u

* Snow-Ski *

kde najdete vše, co z pobytu na horách udělá velký zážitek.

NABÍZÍME EKLUZIVNÍ ZBOŽÍ Z EVROPY • VAŠE LYŽE DOKONALE A RYCHLE OPRAVÍME • PŮJČUJEME KOMPLETNÍ LYŽAŘSKOU VÝZBROJ A VÝSTROJ, NOSIČE LYŽÍ NA AUTA I SNĚHOVÉ ŘETĚZY

Na skladě máme i vše, co potřebujete pro pěší výlety do buše

SNOW - SKI PTY. LTD.

Tooronga Village Shopping Centre
Hawthorn East, Vic. 3123 /shop 25/
Telefon 20-7437

nebo

88 Whitehorse Rd., Balwyn, Vic. 3103
Telefon 917-4682

Chťete mluvit s Pepou BLAHOVCEM - při výběru prvotřídního materiálu Vám odborně poradí Robert ŽALLMANN, dvojnásobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování!

SOUKROMÉ HODINY ANGLIČTINY

ve Vašem volném čase připraví kvalifikovaná učitelka jazyků.

Volejte Helenu /03/ 531-8551

Z DOPISŮ

Náhodou se mi dostal do ruky Váš časopis Panorama, moc se nám tady líbí... Mám k Austrálii své speciální vztahy - od roku 1976 do roku 1984 jsem byl v Československu čestným konzulem a později konzulem knižectví Hutt River /mám rád kuriozity/. A samozřejmě bych se do Austrálie na Hutt River jednou podíval... Můj útek vzbudil v Evropě značný rozruch - byl jsem asi prvním Čechem, který prohlásil tímto způsobem: pomoci vlastnoručně vystavených pasů australského státečku.

V. KRÍŽ, USA

Velice se mi líbí půvabné fotografie pana Pavla Šindeláře.

Z. D. VIK, NSW

Držte se a hodně sil, trpělivosti, zdraví a výdrže do dalších let!

D. KAŠPÁRKOVÁ, ACT

Díky za recenze knih - ale kde ty knihy koupit?

Dotaz několika čtenářů

Pozn. red.: Chtěli bychom navázat na dobrou tradici Hlasu domova, který až do doby, kdy přestal vycházet, zprostředkovával i prodej knih. Chtěli jsme tedy už před časem např. navázat spolupráci se 88 Publishers v Kanadě, bohužel zatím žádná odpověď /dovídáme se, že i další krajané, kteří tomuto nakladatelství nabídli pomoc při prodeji - na základě výzvy J. Škvoreckého za pobytu v Austrálii - zatím k ničemu nedospěli/. Na jiných místech jsme se však předběžně setkali se sdělením, i když se nakladatelé a knihkupci vcelku shodují v tom, že s Austrálií jsou nyní nedobré zkušenosti. Tedy uvidíme - sdělit na Vašem sdělení a ochotě knihy vás platit. Musí se počítat i s tím, že dovozené knihy momentálně dost prodražuje mizerný kurs australského dolaru. Prozatím je tedy nejlepší se obracet přímo na některé nakladatelství či knihkupectví, zaměřené na exilovou produkci. V Melbourne je pak např. možné i leccos koupit ve dvou australských knihkupectvích, prodávajících i české a slovenské knihy - na Swanston St. a Elizabeth St.. Existuje-li taková možnost i v jiných australských městech, dejte nám vědět - rádi o tom budeme informovat.

Přečteme všechno a rádi. Rubrika "To byl zase měšic...": jedenkrát za měsíc hulákám smíchy při čtení, až se milé děti nad tím pozastavují. Jen houš! P. LAZORKA, Vic.

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO...?

Již od \$1,530

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřízením všech formalit spojených s pozváním, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chtějte mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin - 311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000 Tel.: /03/ 57-94-54

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám s čímkoli rád poradím na telefonním čísle /03/ 978-8984!

ODRA TRAVEL

HLEDÁME SE

Při odpovědi napište do levého dolního rohu obálky ODPOVĚď NA INZERÁT č. /žefelo/ - dopis pak nebudeme otevírat a předáme jej rovnou tomu, kdo si inzerát podal. Respektujeme vaše soukromí!

Jsem sama s dítětem a toužím poznat přátelství muže středního věku. Máš-li zájem, napiš na adresu redakce. Odepiš všem. Značka: Ohleduplnost.

č. 15/87

Oznamujeme všem přátelům a známým, že

ING. JAN OTAKAR KAREL CULKA

zemřel dne 10. července 1987 po dlouhé nemoci.

Marie Culková
s rodinou

PŘÍLEŽITOST DOBRÉHO VÝDĚLKU V OBORU AMERICKÉ KOSMETIKY!

Předchozí praxe není nutná - poradíme a vše vysvětlíme! Výborná procenta zisku!

Informace po 7.00 večer - tel.: /03/ 758-5957

Můžete mluvit česky nebo slovensky!

Český lékař

Dr. Josef LOVELL

81 John St., Cabramatta /Sydney/, NSW 2166
/v arkádě vedle pošty, blízko nádraží/

Hodiny: pondělí - pátek 9.30 ráno - 7.00 večer
sobota 9.30 ráno - 12.00 /poledne/

Telefon: /02/ 7266595

PROSÍME ČTENÁŘE, aby k zaslanému textu drobných inzerátů pro rubriky HLEDÁME SE a OZNAMOVATEL rovnou přilíčili zálohu \$ 5, čímž nám velmi usnadní práci. Děkuje.

OPTICKÝ ZÁVOD

L&G PERGL

220 Lygon St., Carlton, Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy čtenářům Panorámy!

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ MALVERN CONT. BUTCHERS

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.